

YÜZ YÜZE EĞİTİME DÖNÜŞTE

6 AĞUSTOS 2021

180 GÜN

6 ŞUBAT 2022

YÜZ YÜZE
EĞİTİME
DÖNÜŞTE

180
GÜN

6 AĞUSTOS 2021-6 ŞUBAT 2022

YÜZ YÜZE EĞİTİME DÖNÜŞTE 180 GÜN

6 AĞUSTOS 2021-6 ŞUBAT 2022

ANKARA • ŞUBAT 2022

ISBN: 978-975-11-5930-4

HAZIRLAYANLAR

DR. H. EREN SUNA

MÜBERRA NUR EMİN

EMİNE EROĞLU

TASARIM VE UYGULAMA

ÜMARE ALTUN

FOTOĞRAFLAR

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

T.C. Millî Eğitim Bakanlığı

Atatürk Bulvarı No: 98 Bakanlıklar ANKARA

www.meb.gov.tr

© Bu yayının tüm hakları T.C. Millî Eğitim Bakanlığına aittir. T.C. Millî Eğitim Bakanlığının izni olmaksızın yayının tümünün veya bir kısmının elektronik veya mekanik yollarla basımı, yayını, çoğaltılması veya dağıtımı yapılamaz. Kaynak göstermek suretiyle alıntı yapılabilir.

YÜZ YÜZE
EĞİTİME
DÖNÜŞTE

180
GÜN

6 AĞUSTOS 2021-6 ŞUBAT 2022

YÜZ YÜZE EĞİTİME DÖNÜŞTE

180 GÜN

10
YÜZ YÜZE
EĞİTİME
DÖNÜŞ SÜRECİ

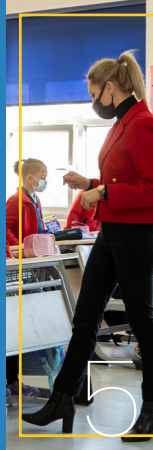
22
EĞİTİMDE
FIRSAT
EŞİTLİĞİNİN
ARTTIRILMASI

36
OKUL ÖNCESİ EĞİTİMİN
YAYGINLAŞTIRILMASI

42
MESLEKİ
EĞİTİMİN
GÜÇLENDİRİLMESİ

56
ÖĞRETMENLERİN
MESLEKİ GELİŞİMİ

6

68
ÖZEL EĞİTİM
VE REHBERLİK
FAALİYETLERİNİN
İYİLEŞTİRİLMESİ

7

78
YAYGIN EĞİTİM
VE HAYAT BOYU
EĞİTİM
FAALİYETLERİNİN
ZENGİNLEŞTİRİLMESİ

8

86
ÇEVRE VE İKLİM
DOSTU OKULLAR

9

94
EĞİTİMDE
KÜRESEL
İŞ BİRLİKLERİ

10

102
20. MİLLÎ EĞİTİM
ŞÜRASI

YÜZ YÜZE EĞİTİME DÖNÜŞTE

180 GÜN

AĞUSTOS

31 AĞUSTOS - 3 EYLÜL

Ağustos ayı öğretmen eğitimleri gerçekleştirildi.

3 EYLÜL

20 bin öğretmen ataması yapıldı.

6 EYLÜL

2021-2022 eğitim-öğretim yılı yüz yüze eğitimle başladı.

8 EYLÜL

Meslek dersi kitapları ücretsiz kitap kapsamına alındı.

EYLÜL

Halk Eğitim Merkezlerinden alınan sertifikalar e-Devlete taşındı.

24 EKİM

"Yeniden Açılışının 70. Yılında İmam Hatip Okulları ve Türkiye'de Din Eğitimi Uluslararası Sempozyumu" gerçekleştirildi.

15-17 EKİM

"Mesleki Eğitimde 1.000 Okul" projesi tamamlandı.

21 TEMMUZ 2020 - 11 EKİM 2021

Türkiye'nin ilk medya lisesi açıldı.

7 EKİM

EKİM

Uzaktan eğitime bağlı öğrenme kayıplarının tespiti için kazanım değerlendirme uygulaması başladı.

26 EKİM

Yardımcı kaynaklar ücretsiz olarak okullara dağıtılmaya başlandı.

KASIM

11 KASIM

Açık Öğretim Liselerinde sekiz dönem şartı kaldırıldı.

Mesleki Eğitimde 50 Yeni Ar-Ge merkezi kuruldu.

11 EKİM

Okul öncesi eğitim seferberliği başlatıldı.

9 EKİM

MEB bünyesinde geliştirilen yardımcı kaynaklar erişime açıldı.

EKİM

KASIM

Kasım ayı yardımcı kaynakları yayınlandı.

KASIM

"Türk Konseyi Eğitim Bakanları 6. Toplantısı" ve "Uluslararası Türk Akademisi Bilim Konseyi 4. Toplantısı" gerçekleştirildi.

3-4 KASIM

"Geleceği Yazanlar-Gençlere Yatırım, Geleceğe Yazılım" protokolü imzalandı.

18 KASIM

Öğretmenlerin iki doz aşılama oranı %88,2'ye yükseldi.

26 KASIM

ARALIK

- ARALIK Aralık ayı yardımcı kaynakları yayınlandı.
- 1-3 ARALIK "20. Millî Eğitim Şurası" toplandı.
- 3 ARALIK 750 engelli öğretmen ataması yapıldı.
- 4 ARALIK MEB Kültür Yayınları dijital ortama aktarıldı.
- 5 ARALIK Meslek liseleri antijen kiti üretti.
- 7 ARALIK Okulların doğalgaz dönüşümleri tamamlandı.
- 16-18 ARALIK "III. Türkiye-Afrika Ortaklık Zirvesi" gerçekleştirildi.
- 20 ARALIK "Çevre Eğitimi ve İklim Değişikliği" dersi müfredata alındı.
- 21 ARALIK 7 bölgeye 7 özel eğitim materyali tırı gönderildi.
- 28 ARALIK Adalet Mesleki Eğitim Merkezleri kuruldu.
- 1 TEM - 31 ARALIK "Kütüphanesiz Okul Kalmayacak" projesi yürütüldü. 16 bin 361 yeni kütüphane inşa edildi.

Öğretmen Bilişim Ağı (ÖBA) kuruldu.

24 OCAK

Olgunlaşma Enstitüleri Ar-Ge merkezi haline getirildi ve rekor patent sayısına ulaştı.

17 OCAK

Organize Sanayi Bölgelerinin tümüne Mesleki Eğitim Merkezi kuruldu.

10 OCAK

"Temel Eğitimde 10.000 Okul" projesi başlatıldı.

OCAK

15.000 sözleşmeli öğretmen ataması yapıldı.

31 OCAK

2021-2022 Eğitim-Öğretim yılı birinci dönemi sona erdi.

21 OCAK

Türkiye'nin ilk madencilik lisesi kuruldu.

14 OCAK

Mesleki eğitim kurumları ülke ekonomisine 1 milyar 162 milyon TL katkı sağladı.

4 OCAK

Ocak ayı yardımcı kaynakları yayınlandı.

OCAK

"Temiz Okul Temiz Enerji" projesi başlatıldı.

81 ilde 318 geri dönüşüm kütüphanesi yapıldı.

OCAK

ŞUBAT

Okul öncesi eğitime 500 milyon TL destek programı açıklandı.

1 ŞUBAT

Şubat ayı yardımcı kaynakları yayınlandı.

ŞUBAT

MEB ile TOBB arasında "Ulusal Eğitime Katkı Protokolü" imzalandı.

3 ŞUBAT

Öğretmenlik Meslek Kanunu, TBMM Genel Kurulunda kabul edildi.

3 ŞUBAT

Yarıyıl tatili hizmet içi eğitim faaliyetleri yürütüldü.

24 OCAK - 04 ŞUBAT

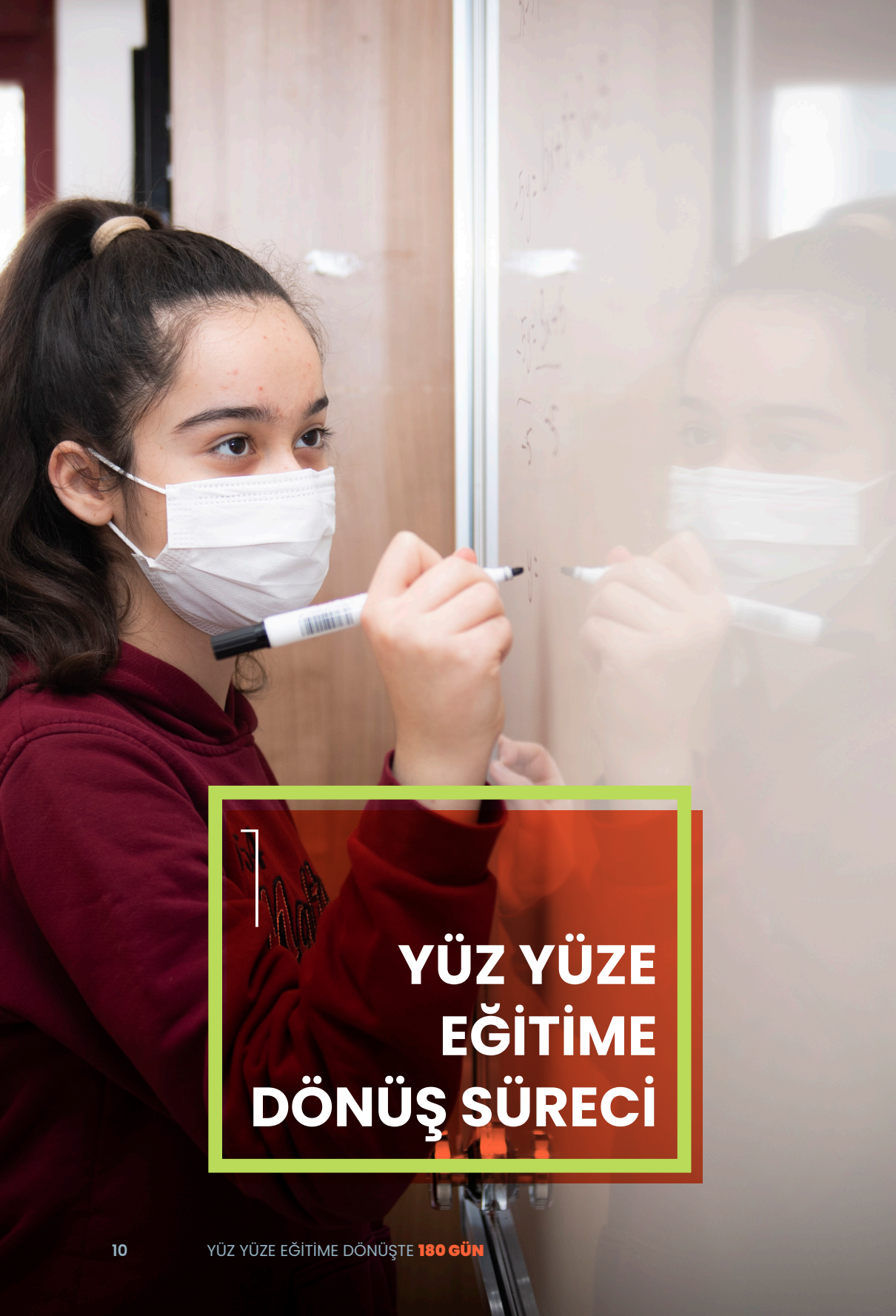
TAKDİM

Millî Eğitim Bakanlığı olarak eğitim faaliyetlerine yönelik izleme ve değerlendirme çalışmalarına özel bir önem atfediyoruz. 2018 yılından bu yana devam ettirdiğimiz *Eğitim Analiz ve Değerlendirme Raporları* serisini de bu önem çerçevesinde hazırlayarak kamuoyuna sunduk. Aynı hassasiyetle 2021 yılı Kasım ayında yayımladığımız *Türkiye’de Eğitimin 20 Yılı (2000–2019)* adlı çalışma, ülkemizde eğitim alanında son 20 yıldaki gelişmelerin somut göstergeler aracılığıyla değerlendirilmesini içermektedir.

Bugün gelinen noktada eğitim sisteminin kalitesini sürekli kılmak ve geleceğe yönelik eğitim politikalarımızı şekillendirebilmek için eğitimde izleme ve değerlendirme çalışmalarına devam ediyoruz.

Yüz Yüze Eğitime Dönüşte 180 Gün (6 Ağustos 2021–6 Şubat 2022) adlı bu çalışma, içinde bulunduğumuz salgın sürecinde bir buçuk yıl aradan sonra yüz yüze eğitime yeniden dönüş sürecinin kısa bir değerlendirmesini sunmaktadır. Çalışmada, en öncelikli hedefimiz olan eğitimde fırsat eşitliğini artırmaya yönelik yapılan çalışmalara yer verilmiştir. Bu kapsamda okul öncesi eğitimin yaygınlaştırılmasından mesleki eğitimin güçlendirilmesine, hayat boyu öğrenme faaliyetlerinin iyileştirilmesinden öğretmenlerimizin mesleki gelişimlerinin artırılmasına kadar 180 günde gerçekleştirdiğimiz proje ve politikalarımızı sizlerle paylaşmak istedik. Çalışmada emeği geçen tüm arkadaşlarıma teşekkürlerimi sunuyor, çalışmanın hayırlı olmasını diliyorum.

Mahmut Özer
Millî Eğitim Bakanı

1

YÜZ YÜZE EĞİTİME DÖNÜŞ SÜRECİ

Covid-19 salgını, tüm dünyada günlük yaşamı önemli ölçüde etkilemiştir ve eğitim bu değişimden en fazla etkilenen alanlar arasında yer almıştır (Burgess ve Sievertsen, 2020; Donnelly, Patrinos ve Gresham, 2021; Dorn vd., 2021; Hoofman ve Secord, 2021).

Salgının yayılımını engellemek için dünyanın büyük bir kısmında okullarda yüz yüze eğitime ara verilmiştir (Birleşmiş Milletler, 2020; Özer ve Suna, 2020; Pokhrel ve Chhetri, 2021; UNESCO, 2021a). Salgının küresel yayılımının devam ettiği bu süreçte UNESCO'nun verilerine göre (UNESCO, 2021a), yaklaşık 1,5 milyar öğrenci okullarından uzak kalmıştır. Diğer bir ifadeyle küresel ölçekte bu dönemde öğrenci nüfusunun yaklaşık %95'i okulda yüz yüze eğitime erişememiştir (UNESCO, 2021a). Covid-19 salgını, çağdaş tarihte ilk kez bu ölçüde büyük bir öğrenci grubunun okulda eğitimden uzak kalmasına yol açmıştır (UNESCO, 2021b).

Okullarda yüz yüze eğitime ara verildiği bu dönemde birçok ülkede eğitim faaliyetleri, uzaktan eğitim imkânları dahilinde gerçekleştirilmiştir. Uzaktan eğitim, bu dönemde eğitim faaliyetlerinin devamı için ana kaynak haline gelmiştir (OECD, 2021; UNESCO, 2020a). Bununla birlikte, öğrencilerin okuldan uzak kalmasının oluşturduğu etkilere yönelik çalışmalar, okulların en kısa sürede yüz yüze eğitim için tekrar açılması gerekliliğini ortaya koymuştur (Engzell, Frey ve Verhagen, 2021; Lee, 2020; UNICEF, 2020a, 2022). Aşılama çalışmalarında mesafe alınması ve daha küçük yaşlardaki

SALGININ TÜM DÜNYADA YAYILIMI DEVAM EDERKEN KÜRESEL ÖLÇEKTE ÖĞRENCİ NÜFUSUNUN YAKLAŞIK %95'i OKULDA YÜZ YÜZE EĞİTİME ERİŞEMEDİ.

çocuklarda salgının etkilerinin çok daha sınırlı olduğuna yönelik araştırmalar da okulların açılması için önemli fırsatlar sağlamıştır (CDC, 2020; Goldstein, Lipsitch ve Çevik, 2021). UNICEF, Birleşmiş Milletler, UNESCO ve OECD gibi uluslararası kuruluşlar, gerekli önlemlerin alınarak okulların bir an önce yüz yüze eğitime geçişinin sağlanması konusunda ülkelere tavsiye mesajları göndermiştir (Birleşmiş Milletler, 2020; OECD, 2020; UNICEF, 2021a, 2022). Yine bu kuruluşlar, okulların sağlıklı şekilde tekrar açılabilmesi ve yüz yüze eğitimin sürdürülebilir kılınması için çeşitli rehberler hazırlamıştır.

Türkiye, 2020 yılının Mart ayında yayılımı başlayan Covid-19 salgını sürecinde okullarda yüz yüze eğitime ara verdi. Bu tarihten itibaren gerçekleştirilen eğitim faaliyetleri uzaktan eğitimle sürdürüldü (Özer, 2020a). 2021-2022 eğitim öğretim yılına kadar geçen sürede yaklaşık 1,5 yıl kısa aralıklar dışında okullar kapalı kaldı. Yaklaşık 18 milyon öğrencisi ve 1,2 milyondan fazla öğretmeni ile oldukça büyük ölçekli bir eğitim sistemi olan Türkiye’de okulların tekrar açılarak yüz yüze eğitime başlanması bir zorunluluk haline geldi. Bu doğrul-

tuda 2021 yılının Ağustos ayı itibarıyla hazırlıklar hızlandırıldı ve 2021-2022 eğitim öğretim yılına planlandığı gibi Eylül ayında başlanması için gerekli tedbirler alındı. Bu tedbirler sayesinde 2021-2022 eğitim öğretim yılının ilk dönemi yüz yüze eğitime ara verilmeden kesintisiz olarak tamamlandı. Bu bölümde yüz yüze eğitim için yapılan hazırlıklar konusunda detaylı bilgiler verilmektedir.

A. AŞILANMA ORANLARI

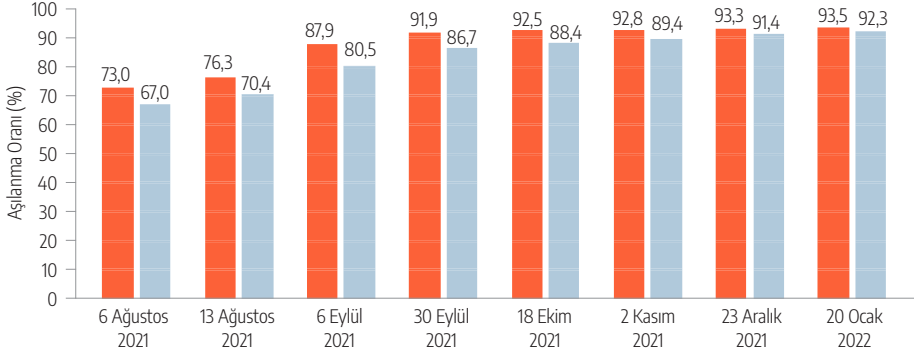
Salgın sürecinde ülkelerin yüz yüze eğitime devam edebilmesi için en etkili araçları aşıdır (CDC, 2022a; OECD, 2021). Okulların kısa sürede tekrar açılması ve yüz yüze eğitime güvenle başlayabilmek için eğitim personelinin aşılınması önerilen uygulamaların başında gelmektedir (UNICEF, 2020b). Konu hakkındaki öneriler, öğrencilerle temas etme potansiyeli olan tüm eğitim personelinin aşılınmasının önemini vurgulamaktadır.

Türkiye, aşılınmanın önemini dikkate alarak öğretmenlerine aşılama önceliği tanıyan ülkeler arasında yer almaktadır (Morrison, 2021). Öğretmenler de süreç boyunca yüz yüze eğitime başlama konusunda hassasiyet göstermiş ve yüksek aşılınma oranlarına sahip olmuşlardır. Şekil 1’de yüz yüze eğitime başlamadan önce ve eğitim süresince öğretmenlerimizin aşılınma oranları Türkiye geneli ile karşılaştırmalı olarak verilmiştir.

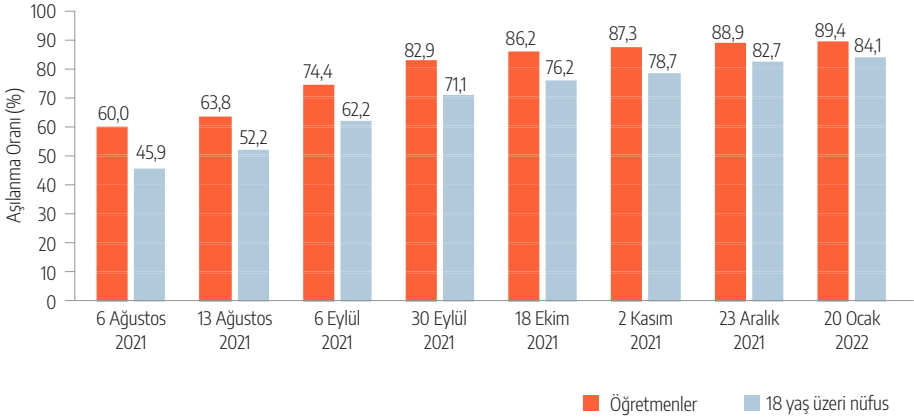
Şekil 1’de görüldüğü gibi, öğretmenlerimizin okulların açılmasının öncesinde ve sonrasındaki süreçte aşılınma oranları Türkiye genelinden yüksek olmuştur. Covid-19’a yakalanarak antikor kazanan öğretmen oranının da yaklaşık %5 olduğu dikkate alındığında öğretmenlerimizin yaklaşık %95’inin en az bir doz aşıllı olduğu ya da antikora sahip olduğu görülmektedir. Bu oranlar diğer birçok ülkedeki öğretmenlerin aşılama oranlarından yüksektir (UNESCO, 2022).

ŞEKİL 1 ÖĞRETMENLERİN VE TÜRKİYE'DE GENEL AŞILANMA ORANLARININ DEĞİŞİMİ

A. TEK DOZ AŞILANMA ORANLARI

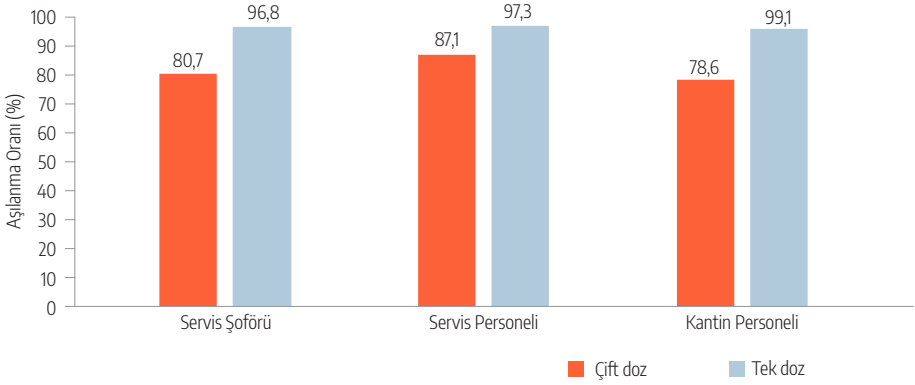
B. ÇİFT DOZ AŞILANMA ORANLARI

Covid-19'a karşı alınan aşılanma tedbirleri öğretmenlerle sınırlı kalmamış, tüm eğitim personelinin aşılanması teşvik edilmiştir. Bu bağlamda, öğrencilerimizin okula ulaşımında görevli olan servis şoförleri, servis personeli ve kantin personellerinin aşılanma oranları da yakından takip edilmiştir. Şekil 2'de destek personellerimizin aşılanma oranları verilmiştir.

**ÖĞRETMENLERİMİZİN
YAKLAŞIK %90'I ÇİFT
DOZ AŞILI YA DA
ANTİKORLUDUR.
BU ORANLAR, PEK ÇOK
ÜLKEDEKİ ÖĞRETMENLERİN
AŞILAMA ORANLARINDAN
YÜKSEKTİR.**

ŞEKİL 2 DESTEK PERSONELLERİNİN AŞILANMA ORANLARI

YÜZ YÜZE EĞİTİME DÖNÜŞTE **180 GÜN**

Şekil 2’de görüldüğü üzere, destek personellerinin aşılama oranları da oldukça yüksek düzeydedir. Bu bağlamda, öğretmenlerimizle birlikte, okullara ulaşımında ve okul içinde öğrencilerimizle aynı ortamı paylaşan personellerimizin aşılama oranlarının oldukça yüksek olduğu ifade edilebilir.

B. COVID-19 ELEKTRONİK TAKİP SİSTEMİ

Okulların açık tutularak yüz yüze eğitimin sürdürülebilirliğinin sağlanması için pozitif vakaların ve aşılama oranlarının yakından izlenmesi büyük bir önem taşımaktadır (UNESCO, 2022). Pozitif vaka olması durumunda bu öğrenci ve öğretmenlerin hızla tespiti, okul ortamlarından uzaklaştırılması ve karantina süreçlerinin izlenmesi için bir sistem oluşturulması kritiktir. Yetkili kurumlar arasında yapılan iş birlikleri ile salgının seyrini izlemek ve müdahale etmeye yönelik sistemler kurulması önerilmektedir (CDC, 2022b).

Covid-19 salgınının okullardaki seyrini izleyebilmek ve okulları salgının gerektirdiği koşullar kapsamında yönetebilmek için *Covid-19 e-Takip Sistemi* kurulmuştur. Sağlık Bakanlığı ile iş birliği kapsamında geliştirilen sistem Millî Eğitim Bakanlığının pozitif vakaları il, ilçe, kurum ve sınıf düzeyinde anlık izleyebilmesine imkân sağlamaktadır. Aynı sistem kullanılarak salgından etkilenen öğrencilerimizin dağılımı, kapatılması gereken sınıflar, bu sınıflardaki öğrencilerimizin uzaktan eğitime yönlendirilmesi ve karantina süresi izlenmektedir.

Yüz yüze eğitimi sürdürülebilir kılmak ve farklı sınıflarda eğitim alan öğrencileri salgının etkilerinden korumak için öğrencilerimizi sınıf düzeyinde inceleyebildiğimiz bir sistem kurulmuştur. Böylece birbiri ile doğrudan temas halinde olmayan öğrencilerin yalnızca aynı okulda olmaları dolayısıyla eğitime ara vermelerinin önüne geçilmiştir. Ku-

ruhan sistemle aynı okul içinde bulunan sınıflar bir ünite olarak değerlendirilmiş ve salgının yayılımı açısından sınıflar birbirinden bağımsız değerlendirilmektedir.

C. MASKE TAKMA ZORUNLULUĞU VE OKULLARA GEREKLİ MALZEMELERİN TEMİNİ

Maske kullanımı, Covid-19 gibi viral bulaş riski taşıyan salgınlarda yayılımı engellemek için en etkin araçlar arasında bulunmaktadır. CDC başta olmak üzere birçok sağlık otoritesi, özellikle kapalı alanlar olmak üzere okul ortamlarında maske kullanımını şiddetle önermektedir (CDC, 2021; Chu vd., 2020; MacIntyre ve Wang, 2020). Okulların sağlıklı şekilde açılabilmesi ve yüz yüze eğitimin tekrar kesintiye uğramaması için önerileri dikkate alan Bakanlık, tüm okul ortamlarında maske kullanımını zorunlu tutmuştur.

Öğrenci ve öğretmenlerin okula maske ile gelmesi bir zorunluluk olmakla birlikte, ihtiyaç duyulması durumunda kullanmak üzere Bakanlığımız tarafından okullarımıza maske ve dezenfektan temini sağlanmaktadır. Bu süreçte, Bakanlığın okullara hijyeni sağlamak için temizlik ürünlerine ayırdığı bütçe de bir önceki yıla göre 10 kata kadar artmış ve 722 milyon TL'ye ulaşmıştır. Böylece okullarımız, dönem boyunca ihtiyaç duyacakları maske ve temizlik ürünlerini henüz dönem başın-

MEB'İN
OKULLARDA
HİJYENİ
SAĞLAMAK
İÇİN TEMİZLİK
ÜRÜNLERİNE
AYIRDIĞI
BÜTÇE
BİR ÖNCEKİ
YILA GÖRE
10 KAT ARTARAK
722 MİLYON
TL'YE ULAŞTI.

da temin edebilmiştir. Ayrıca salgının etkilerinin daha yoğun yaşandığı dönemlerde toplumun ihtiyaçlarını karşılamak için önemli bir rol alan mesleki eğitim kurumlarımız, okullarımızın maske ve dezenfektan ihtiyacının karşılanmasında da öne çıkmıştır.

D. ÖĞRETMEN EĞİTİMLERİ VE GÖREVLENDİRMELER

Öğretmenlerimiz, salgın sürecinde büyük fedakarlıklarla eğitim hizmetlerini sürdürmektedir. 2021-2022 eğitim öğretim yılında tekrar yüz yüze eğitime geçilmesi, okullarda salgının kontrolü için çeşitli tedbirlerin alınmasını gerektirmiştir. Salgın sürecinde okullarda dikkat edilmesi gereken unsurların öğretmenler tarafından benimsenmesi ve yakından takip edilmesi yüz yüze eğitimin sürdürülebilirliği için oldukça önemlidir.

Covid-19 salgınında okullarda eğitim faaliyetlerinin sağlıklı şekilde gerçekleştirilebilmesi için öğretmenlerimize eğitim verilmiştir. Eğitim öğretim yılının başladığı 6 Eylül'den bir hafta önce gerçekleştirilen uyum haftasında tüm öğretmenlerimize salgın sürecinde eğitim-öğretim faaliyetlerine dair eğitim verilmiştir. Öğretmenlerimizin salgın sürecinde gösterdiği yüksek performans ve fedakarlıklar nedeniyle 16 Ocak 2022 tarihinde Bakanlık tarafından kendilerine "Başarı Belgesi" gönderilmiştir.

Öğretmenlerin salgın döneminde eğitime dair bilgilendirilmesi kadar okullarda alınan önlemlerin takip edilmesi de önemlidir. Bu nedenle her okulumuzda bir müdür yardımcımız ve rehber öğretmenimiz/psikolojik danışmanımız salgına karşı alınan tedbirlerin izlenmesinden sorumlu olarak görevlendirilmiştir. Bu yolla, her okulumuzda salgın sürecindeki tedbirlerin takibi için resmi görevliler belirlenmiştir.

E. BİLGİLENDİRME ÇALIŞMALARI

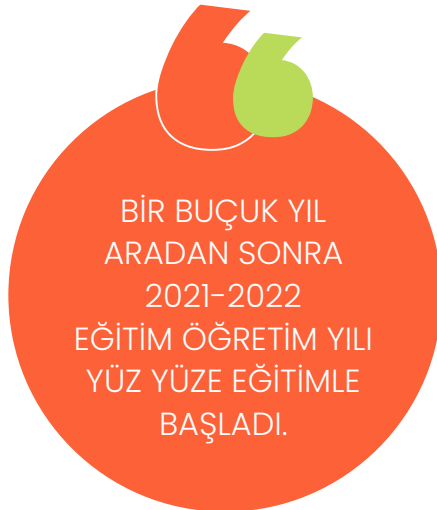
Covid-19 salgınında yüz yüze eğitimin sürdürülebilir olması için alınan tedbirlerin öğrenciler ve tüm eğitim paydaşları tarafından benimsenmesi gerekmektedir. Bu gerekliliği dikkate alan Bakanlık, dönem başından itibaren tüm eğitim sürecinde birçok bilgilendirme çalışması yaparak tüm bu bilgi ve dokümanları eğitim paydaşlarıyla paylaşmıştır.

Sağlık Bakanlığı tarafından geliştirilen düzenlemeler doğrultusunda Bakanlığımız tarafından hazırlanan kılavuz ve rehberler arasında “Eğitim Kurumlarında Hijyen Şartlarının Geliştirilmesi ve Enfeksiyonu Önleme Kılavuzu”, “Öğrenci Bilgilendirme Rehberi”, “Yönetici ve Öğretmen Bilgilendirme Rehberi” ve “Veli Bilgilendirme Rehberi” bulunmaktadır. Ayrıca “Covid-19 Salgınında Okullarda Alınması Gereken Önlemler” posterleri oluşturularak tüm okullara basılı olarak gönderilmiştir. Bu kılavuzlar ve rehberlerde salgının etkilerini en aza indirmek için farklı eğitim paydaşlarından beklenenler bulunmaktadır.

Bakanlık tarafından yapılan bilgilendirme çalışmaları arasında algoritmalar ve soru cevap formları da bulunmaktadır. Algoritmalarda öğrenci, öğretmen ve velilerin karşılaşmaları olası durumlarda yapılması gerekenler çeşitli vakalar üzerinden anlatılmaktadır. Soru cevap formlarında ise Bakanlığa eğitim paydaşlarından sık gelen sorulara yanıtlar yer verilmektedir. Bu formlarda yer alan bilgiler, salgının koşullarına bağlı değişiklikler gerçekleştikçe güncellenmektedir. Bakanlığımız tarafından Covid-19'a yönelik oluşturulan materyallere erişimi kolaylaştırmak için tüm materyaller <http://covid19.meb.gov.tr/> adresinde toplanmıştır.

2

EĞİTİMDE FIRSAT EŞİTLİĞİNİN ARTIRILMASI

Okullar, yüz yüze eğitimin gerçekleştirildiği ve öğrencilerin kazandıkları beceriler üzerinde belirleyici olan temel ortamlardır (Sellström ve

Bremberg, 2006; Suna vd., 2021). Bu bağlamda, okullarımızın öğrencilerimize sunduğu imkânların zenginleştirilmesi öğrencilerimizin gelişimleri açısından önem teşkil etmektedir. Eğitim alanında yapılan çalışmalar, öğrencilerine daha fazla imkân sunabilen, güçlü altyapıya sahip olan ve olumlu iklim geliştirilen okullardaki öğrencilerin akademik, sosyal ve duygusal becerilerinin daha güçlü olduğunu göstermektedir (Fischer, 2001; Shindler vd., 2016).

Türkiye’de eğitim sisteminin performansı uluslararası ölçütlere göre önemli bir artış gösterirken (MEB, 2019, 2020), okullarımız arasındaki başarı farkları bu çalışmalarda önemli bir gelişim alanı olarak karşımıza çıkmaktadır (MEB, 2019, 2020; Özer, 2022; Suna, Tanberkan ve Özer, 2020; Suna ve Özer, 2021). Uzun yıllardır çeşitli çalışmalarda ortaya konulan bu sonuçlar ülkemizde okullar arasındaki her türlü farkı azaltmaya yönelik atılan adımların oldukça önemli olduğunu göstermektedir (Bölükbaş ve Gür, 2020; Gür, Çelik ve Coşkun, 2013).

Bakanlığımız, 2021-2022 eğitim öğretim dönemi öncesinde okul imkânlarının çeşitli boyutlarda iyileştirilmesi için önemli projeler geliştirmiştir. Bu çalışmaların ortak amacı, belirli bir il ya da bölge ile sınırlı kalmaksızın tüm okullarımızın imkânlarını

ÖĞRENCİLERİNE
DAHA FAZLA
İMKÂN
SUNABİLEN,
GÜÇLÜ
ALTYAPIYA
SAHİP OLAN VE
OLUMLU İKLİM
GELİŞTİRİLEN
OKULLARDAKİ
ÖĞRENCİLERİN
AKADEMİK,
SOSYAL VE
DUYGUSAL
BECERİLERİ
DAHA
GÜÇLÜDÜR.

iyileştirerek aralarındaki farkları en düşük seviyeye çekmektir. Uygulanan projelerde okullarımızın bir bütün olarak ele alınması okullarımızın fiziki standartları ve sunduğu imkânların eş zamanlı iyileştirilmesine katkı sunmaktadır.

A. KÜTÜPHANESİZ OKUL KALMAYACAK PROJESİ

Okuryazarlık becerisi ve okuma alışkanlığı, öğrencilerimize kazandırmak istediğimiz en önemli beceriler arasında yer almaktadır. Okuma alışkanlığı, günümüz şartlarında başarılı birer birey olabilmek için bugünün öğrencilerinin sahip olması beklenen 21. yüzyıl becerilerine de temel teşkil etmektedir (Joynes, Rossignoli ve Amonoo-Kuofi, 2019). Dolayısıyla, öğrencilerimizin okuma alışkanlıklarını teşvik etmeye dönük her türlü adım eğitim süreçlerimizin niteliğini artıracaktır.

2 AYDA **16 BİN 361**
YENİ KÜTÜPHANE
İNŞA EDİLDİ.

Kütüphaneler, sağladıkları materyaller ve sundukları ortam ile öğrencilerimizin okuma alışkanlıklarını artırmak için önemli kaynaklardır (Stemmer ve Mahan, 2016). Öğrencilerimizin eğitimlerine devam ettikleri okullarda okuma kaynaklarına kolayca ulaşabilmesi ve kütüphane kaynaklarını kendi gelişimleri için kullanabilmesi okuryazarlık becerilerinin geliştirilmesi için önemli bir fırsattır.

KİTAP SAYISI
28 MİLYONDAN
46 MİLYONA
ULAŞTI.

Bakanlığımız, öğrencilerimizin okuma becerilerini desteklemek için 2021 yılının Ekim ayında “Kütüphanesiz Okul Kalmayacak” projesini başlatmıştır. Bu projenin amacı, Türkiye’de kütüphanesi olmayan resmi okullarımızın tamamında kütüphane kurulmasını sağlamak ve kütüphanesi olan okullarımızda da kaynakların zenginleştirilmesini sağlamaktır. Bu amaç doğrultusunda, her okulumuzun fiziksel koşulları dikkate alınarak kütüphane yapımına uygun alanlar belirlenmiş ve bu alanlara hızla kütüphanelerin kurulumu sağlanmıştır.

Okullarımızda kütüphanelerin fiziki inşası devam ederken Bakanlığımız, kütüphanelerin zengin kaynaklarla donatılması konusunda da gerekli desteği sağlamıştır. Proje kapsamında okuma kaynaklarının sağlanması için Kültür ve Turizm Bakanlığı ile iş birliği yapılmıştır. Ayrıca il yönetimleri de Bakanlığın sağladığı kaynakların yanında yerel iş birlikleri ile kütüphanelere kaynak kazandırılmasına destek olmuştur.

Tüm resmi okullarımıza kütüphane kazandırılmasıyla sonuçlanan bu büyük ölçekli proje iki ay gibi oldukça kısa bir sürede tamamlanmıştır. Bu kısa süre zarfında 81 ilimizde toplam 16 bin 361 yeni kütüphane inşa edilmiştir. Böylece resmi okullarımızda kütüphanesi olmayan okulumuz kalmamıştır. Gerçekleştirilen proje ile mevcut kütüphanelerdeki kitap sayısı yüzde 100 artarak 28 milyon 677 bin 694'ten 46 milyon 832 bin 900'e yükselmiştir. Ayrıca Bakanlığımız, mevcut kaynakların daha da zenginleştirilmesi için yeni bir adım daha atarak okul kütüphanelerindeki toplam kitap sayısının 2022 yılı sonuna kadar 100 milyona çıkarılmasını hedef olarak belirlemiştir.

B. KÜLTÜR YAYINLARININ DİJİTAL ORTAMA AKTARILMASI

Öğrencilerimizin okuma becerilerini güçlendirmek ve okuma alışkanlıklarını teşvik etmek için önemli bir diğer adım atılmış, Kültür Yayınlarımız dijital ortama taşınmıştır. Okuma alışkanlıklarının da önemli değişimler gösterdiği günümüzde basılı kaynakların yanı sıra öğrencilerimize, öğretmenlerimize ve velilerimize alternatif oluşturmak için basılı yayınların hızla dijital ortama aktarılması sağlanmıştır.

Dijital ortama taşınan eserler arasında Dünya Klasikleri, Dünya Edebiyatı, Türk Dünyası, Türk Klasikleri, Türk Edebiyatı, Şark-İslam Klasikleri,

Çocuk Yayınları ve Eğitim Yayınları Dizileri altında yayımlanan kitaplar bulunmaktadır. Bakanlığın ana sayfasında yayımlanmasının yanı sıra bu kaynaklar için “MEB Kültür Yayınları” adında mobil uygulama da geliştirilmiştir. Bakanlığımız, Kültür Yayınları kapsamındaki eserleri dijital ortama kazandırmaya devam edecektir.

C. TEMEL EĞİTİMDE 10.000 OKUL PROJESİ

Temel eğitim, öğrencilerimizin temel okuryazarlık becerilerini kazandıkları ve ilerleyen eğitim basamaklarında kazanacakları becerilerin temelini atıldığı eğitim aşamasıdır. Yine bu aşama, öğrencilerimizin eğitim ve okul yaşamına yönelik tutumlarının oluştuğu ve geliştiği dönemi içermektedir. Dolayısıyla temel eğitim, öğrencilerin eğitim yaşantıları için oldukça kritik ve sonraki öğrenmelerini şekillendiren bir aşamadır.

Bakanlığımız, temel eğitim aşamasında öğrencilere eşit imkânlar sağlamak, çeşitli parametrelere göre dezavantajlı konumda olan okulları desteklemek ve okullar arasındaki imkân farklılıklarını azaltmak için Temel Eğitimde 10.000 Okul Projesini hayata geçirmiştir. Daha önce Mesleki Eğitimde 1.000 Okul Projesinde olduğu gibi projede seçilen okullara sağlanacak destekler de çok boyutlu olarak yapılandırılmıştır.

TEMEL EĞİTİMDE
10.000 OKUL
PROJESİ İLE
TEMEL EĞİTİM
AŞAMASINDA
ÖĞRENCİLERE
EŞİT İMKÂNLAR
SAĞLAMAK,
DEZAVANTAJLI
KONUMDA
OLAN OKULLARI
DESTEKLEMELİK
VE OKULLAR
ARASINDAKİ
İMKÂN
FARKLILIKLARINI
AZALTMAK
AMAÇLANIYOR.

Projede uygulanacak destekler fiziki altyapı zenginleştirmeleri, öğrenci, öğretmen, yönetici ve velilere yönelik destekler olmak üzere dört ana başlıkta toplanabilir. Proje kapsamına alınan 10.000 okulun altyapı eksikleri belirlenecek, bu eksiklikleri gidermek üzere iyileştirmeler yapılacaktır. Okullarımızın fiziksel imkânları dikkate alınarak yeni laboratuvarlar kurulmakta, varsa mevcut laboratuvarlar iyileştirilmektedir. Kütüphanelerine de ek materyal desteği sağlanmaktadır.

Proje kapsamında öncelikle öğrencilerimizin akademik becerilerindeki olası eksiklikler belirlenmekte ve bu eksiklikleri gidermeye yönelik destek programları uygulanmaktadır. Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü (ÖDSHGM) tarafından geliştirilen destek materyalleri, bu süreçte etkin bir şekilde kullanılmaktadır. Proje kapsamındaki okullarımız aynı ilde veya yakın illerdeki Güzel Sanatlar Liseleri ile ilişkilendirilmektedir. Bu yolla lise öğrencilerimizin proje kapsamındaki okullardaki öğrencilerimizle buluşması ve sanat hakkında eğitim alması sağlanmaktadır. Kültür ve sanat etkinlikleri kapsamında, bu okullarda eğitim alan öğrencilerimizin müze ve sergi ziyaretleri teş-

“TEMEL EĞİTİMDE 10.000 OKUL”

PROJESİ KAPSAMINDA
ÖĞRETMENLERİMİZ İÇİN
ALAN BİLGİSİ VE PEDAGOJİK
BECERİLERİNİ DESTEKLEYECEK
EĞİTİM PROGRAMLARI
UYGULANMAKTADIR.

vik edilmektedir. Bunun yanı sıra öğrencilerimiz, madde kullanımı gibi olumsuz davranışlara karşı eğitimlere katılmaktadır.

Öğretmenler ve okul yöneticilerine yönelik eğitimler, projenin diğer bir önemli boyutunu oluşturmaktadır. Öğretmenlerimiz için alan bilgisi ve pedagojik becerilerini destekleyecek eğitim programları uygulanmaktadır. Bunun yanı sıra okul yöneticilerimizle birlikte öğretmenlerimiz ilk yardım eğitimine yönelik ve madde kullanımı gibi olumsuz davranışlara karşı eğitimlere katılmaktadırlar. Ayrıca okul yöneticilerimize, liderlik becerilerinin geliştirilmesi için eğitimler verilmektedir.

Projenin veli boyutunda ise velilerimizin eğitim süreçlerine dahlinin artırılması hedeflenmektedir. Bu kapsamda velilerimize ulaşılarak projenin kapsamı hakkında bilgi verilmekte, kendi tercihleri doğrultusunda eğitim alma imkânı sunulmaktadır. Velilerimizin eğitim durumlarına göre açık ortaokul veya açık liseye kayıtları teşvik edilmektedir. Ayrıca, mesleki beceri edinmek isteyen velilerimizin de talepleri dikkate alınarak Hayat Boyu Öğrenme kursları açılmakta ve velilerimizin bu kurslara kayıtları gerçekleştirilmektedir. Böylece velilerimizin eğitime dahil olmaları teşvik edilmektedir.

İKİ AYDA YAKLAŞIK
23,5 MİLYON YARDIMCI KAYNAK
BASILI HALE GETİRİLEREK
OKULLARIMIZA ULAŞTIRILDI.

D. YARDIMCI KAYNAKLARIN GELİŞTİRİLMESİ VE BASILI OLARAK ÖĞRENCİLERE ULAŞTIRILMASI

Öğrencilerimizin ulaşabildiği eğitim materyallerinin zenginliği, öğrenme süreçleri için oldukça önemlidir. Bu amaç doğrultusunda Bakanlığımız, 2003 yılından bu yana tüm öğrencilerimiz için ders kitaplarının basımı ve ulaştırılmasını sağlamaktadır. Bu uygulama, tüm öğrencilerimizin temel ders materyali olan kitaplara ulaşımının sağlanması açısından oldukça önemlidir.

Bakanlığımız, Ekim ayında aldığı karar ile bünyesinde geliştirdiği yardımcı kaynakları da <http://yardimcikaynaklar.meb.gov.tr/> adresinden erişime açma kararı almıştır. Bu süreçte, son yıllarda Bakanlığımız tarafından geliştirilen yardımcı kaynaklar da zenginleştirilmiş ve hedef alınan sınıf düzeyleri de artırılmıştır. Her ayın ilk haftası 2. sınıftan 12. sınıfa kadar tüm öğrencilerimiz için fasiküller, etkinlik kitapları, tekrar testleri ve merkezi sınavlara yönelik örnek sorular kitapçığı gibi çeşitli destek materyalleri kullanıma sunulmaktadır.

Bakanlığımız, yardımcı kaynakların daha fazla öğrencimize ulaşımını sağlamak amacıyla Kasım ayından bu yana kaynakların basılması ve öğrencilerimize ulaştırılması kararını almıştır. Bu kararın ardından

yalnızca iki ayda yaklaşık 23,5 milyon yardımcı kaynak basılı hale getirilerek okullarımıza ulaştırılmıştır. Ayrıca Ocak ve Şubat 2022’de ilkököl ikinci sınıf seviyesinde Türkçe ve İngilizce derslerine yönelik öğrenci etkinlik ve öğretmen kılavuz kitabı hazırlanmıştır.

E. AKADEMİK DESTEK PROGRAMLARININ KAPSAMININ GENİŞLETİLMESİ

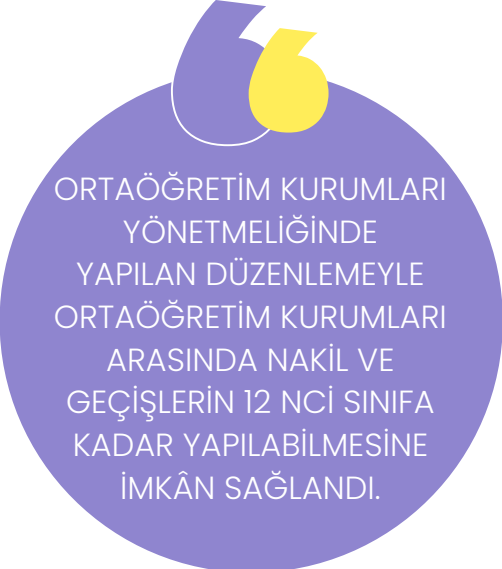
Öğrencilerimizin akademik becerilerinin desteklenmesi ve beceri eksikliklerinin telafi edilmesi eğitim süreçleri için büyük bir önem arz etmektedir. Birçok ülkede eğitim süreci devam ederken bir yandan öğrencilerin öğrenme eksiklerinin belirlendiği, bir yandan da bu eksiklerin telafi edildiği destek programları uygulanmaktadır (OECD, 2012). Bakanlığımız, öğrencilerimize sunduğu akademik destek programlarının kapsamını genişleterek daha fazla öğrencimizin bu programlardan yararlanmasına imkân sağlamıştır.

İlkokullarda Yetiştirme Programı (İYEP), Bakanlığımız tarafından 2018-2019 eğitim öğretim yılından bu yana uygulanan, 3. ve 4. sınıf öğrencilerimizin temel beceri eksikliklerini telafi etmeyi amaçlayan bir projedir (Özer, Gençoğlu ve Suna, 2021a). Programa alınan öğrencilerimiz matematik ve Türkçe alanlarında akademik destek görmekte, bu süreçte psikososyal destek almaktadır. Yıllardır başarıyla uygulanan projenin çıktıları takip edilerek ve sahadan alınan bildirimler gözetilerek 2021-2022 eğitim öğretim yılının ikinci dönemi itibarıyla projeye 2. sınıf öğ-

**İYEP VE DYK GİBİ
AKADEMİK DESTEK
PROGRAMLARININ KAPSAMI
GENİŞLETİLEREK DAHA
FAZLA ÖĞRENCİNİN
BU PROGRAMLARDAN
YARARLANMASINA
İMKÂN SAĞLANDI.**

rencilerimizin de dahil edilmesi kararlaştırılmıştır. Bu yolla Bakanlığımız, öğrencilerimizin destek ihtiyaçlarını daha erken tespit ve telafi etme imkânına sahip olacaktır.

Bakanlığımızın öğrencilere sunduğu ikinci destek programı da yıllardır uygulanmaya devam eden Destekleme ve Yetiştirme Kursları (DYK)'dır. Açılan DYK'lar kapsamında öğrencilerimiz okullarımızda açılan dersleri herhangi bir ücret ödemededen alabilmektedir. Ayrıca öğrencilerimiz koşulların uygun olması durumunda farklı okullarda açılan DYK derslerinden de yararlanabilmektedir. DYK'lar, öğrencilerimizin istedikleri dersleri tekrar alabilmesi ve kendi talepleri doğrultusunda akademik destek verilmesi için önemli bir kaynaktır.

ORTAÖĞRETİM KURUMLARI
YÖNETMELİĞİNDE
YAPILAN DÜZENLEMEYLE
ORTAÖĞRETİM KURUMLARI
ARASINDA NAKİL VE
GEÇİşLERİN 12 NCİ SINIFA
KADAR YAPILABİLMESİNE
İMKÂN SAĞLANDI.

Bakanlığımızca Ekim ve Kasım aylarında alınan kararla DYK'ların kapsamı genişletilmiş, mevcut durumda 8. ve 12. sınıf düzeylerindeki öğrenciler ve mezun öğrencilere yönelik uygulanan DYK'lara 6. 7. 10. ve 11. sınıf düzeyleri de eklenmiştir. Dolayısıyla öğrencilerimize sunduğumuz akademik destek ve çeşitlilik DYK aracılığıyla daha geniş bir öğrenci grubuna ulaşmaktadır.

DYK'larda öğrencilere yönelik destek eğitimleri verilmekle birlikte izleme ve değerlendirme çalışmaları da gerçekteşmektedir. 2021-2022 eğitim öğretim yılının ilk dönemi İzleme ve Değerlendirme Ortak Sınavı 15 Ocak 2022 tarihinde 81 ilde yapılmıştır. Sınav, 928 lisede ve 1.668 ortaokul ve imam hatip ortaokulu olmak üzere toplam 2.596 okulda gerçekteştirilmiş ve sınava yaklaşık 200.000 öğrenci katılmıştır. Ger-

çerkeştirilen ortak sınav sayesinde, öğrencilerin mevcut durumları ve eksiklikleri tespit edilerek bu ihtiyaçlar doğruıtusunda destekleme kursları programı geliştirilecektir.

Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliğinde Değışiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik 13 Ekim 2021 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Böylece yetenek sınavı ile öğrenci alan okullar hariç olmak üzere ortaöğretim kurumları arasında nakil ve geçişlerin 12 nci sınıfa kadar yapılabilmesine, nakil ve geçişte ortaya çıkan yaş kriterinden kaynaklı sorunların ortadan kaldırılmasına yönelik düzenleme yapılmıştır.

F. UZAKTAN EĞİTİME BAĞLI ÖĞRENME EKSİKLİKLERİNİN TESPİT EDİLMESİ

Uzaktan eğitim, Covid-19 salgını döneminde eğitim faaliyetlerinin sürdürülmesi için en önemli kaynak haline gelmiştir (OECD, 2021; Özer ve Suna, 2020). Uzaktan eğitim bu kriz durumunda eğitim için anahtar rolde olmasına rağmen öğrencilerin okul ortamından uzak kalması önemli sonuçlar doğurmaktadır. Çünkü okul, öğrenmenin gerçekleştiği ortam olmanın ötesinde öğrencilerin akran eğitimi, akran etkileşimi, öğrenci-öğretmen iletişimi gibi öğrenmeye doğrudan etki eden birçok unsuru içinde barındırmaktadır (Özer vd., 2020). Öğrencilerin okul ortamından uzak kalması, öğrenme süreçlerinde sınırlılıklar yaşanmasını olası hale getirmektedir. Bu nedenle birçok ülkede, öğrencilerin okuldan uzak kalmalarına bağlı öğrenme kayıplarını belirlemeye yönelik çalışmalar yapılmaktadır (Ardington, Wills ve Kotze, 2021; Engzell, Frey ve Verhagen, 2021). OECD, UNICEF, Birleşmiş Milletler ve Dünya Bankası başta olmak üzere uluslararası kuruluşlar da olası öğrenme kayıplarının belirlenmesi için ülkelere önerilerde bulunmaktadır (Nugroho vd., 2020; UNICEF, 2021b).

Bakanlığımız, 2021-2022 eğitim öğretim yılının başlamasını takiben Ekim ayında uzaktan eğitime bağlı öğrenme kayıplarının tespiti için büyük ölçekli bir uygulama gerçekleştirmiştir. Bu uygulamada, öğrenme süreçlerinde kritik olduğu değerlendirilen kazanımlar belirlenmiş ve bu kazanımları ölçmeye yönelik sınav uygulaması gerçekleştirilmiştir. Yapılan uygulamaya 7., 8., 11. ve 12. sınıf öğrencileri dahil edilmiştir. Ortaokul düzeyinde (7. ve 8. sınıf) yapılan uygulamada Türkçe, matematik ve fen bilimleri alanları; lise düzeyinde (11. ve 12. sınıf) ise Türk dili ve edebiyatı, matematik, fizik, kimya ve biyoloji alanları dikkate alınmıştır.

Gerçekleştirilen uygulamada öğrencilerin öğrenme kayıplarının Türkiye ölçeğinde detaylı bir analizini yapabilmek için uygulama farklı illerde büyük bir öğrenci grubu ile gerçekleştirilmiştir. Sınav uygulamasına farklı sınıf düzeylerinden toplam 4 milyon 565 bin 916 öğrenci katılmıştır. Elde edilen sonuçlar, öğrenme eksikliklerinin telafisi için politika geliştirme amacıyla kullanılmaktadır.

G. İL BAZLI EĞİTİM DEĞERLENDİRME VE YATIRIM TOPLANTILARI

Okullar arası imkân farklılıklarının azaltılmasına yönelik geliştirilen proje ve politikaların yerelde izlenmesi ve değerlendirilmesinin yapılması önem arz etmektedir. Bu öneme binaen Millî Eğitim Bakanı Mahmut Özer, bu kısa dönemde yoğun il ziyaretleri gerçekleştirmiştir. İzmir'den Ağrı'ya, Bitlis'ten Balıkesir'e, Sinop'tan Antalya'ya kadar 180 günde 23 il ziyareti gerçekleştirilmiştir.

Ziyaretler çerçevesinde il ve ilçelerin ihtiyaçları yerinde tespit edilerek bu ihtiyaçların giderilmesi ve bölgedeki eğitim faaliyetlerinin güçlendirilmesine yönelik adımlar atılmaktadır. Ayrıca gerçekleştirilen il zi-

İZMİR'DEN AĞRI'YA,
BİTLİS'TEN BALIKESİR'E,
SİNOP'TAN ANTALYA'YA
180 GÜNDE 23 İL ZİYARETİ
GERÇEKLEŞTİRİLDİ.

yaretlerinde anaokulundan liseye kadar çeşitli okul türlerinde 89 yeni okul ve 1.546 dersliğin açılışı gerçekleştirilmiş, 137 okul ve 4.201 dersliğin ise temelleri atılmıştır. Tüm bu yatırımların gerçekleştirilmesi amacıyla 2 milyar 348 milyon 989 bin 962 TL kaynak kullanılmıştır.

H. 154 İLÇEDE 154 OKUL YAPIMI PROJESİ

Okullar arası imkân farklılığının azaltılması için il ve ilçelerin okul ve derslik kapasitelerinin genişletilmesi önem arz etmektedir. Bakanlığımız ile Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) arasında devam eden Ulusal Eğitime Katkı Protokollerine bir yenisi daha eklenmiştir. Protokol kapsamında ülkemizin her bölgesinde, 54 il 154 ilçemizde okul yapımlarına başlanacaktır. Okul öncesi eğitimi yaygınlaştırma hedefi doğrultusunda öncelik anaokullarına verilerek inşa edilecek okullar il ve ilçelerin ihtiyaçlarına göre belirlenecektir. İnşa edilecek yeni okulların, kütüphane, laboratuvar, spor tesisleri, çalışma atölyeleri ve etkinlik alanlarıyla donatımı sağlanacaktır. Böylece, fiziki kapasite genişletilerek eğitime erişim olanakları artırılmış olacaktır.

3

OKUL ÖNCESİ EĞİTİMİN YAYGINLAŞTIRILMASI

Okul öncesi eğitim kademesi çocukların bilişsel, sosyal ve psikolojik gelişimleri açısından oldukça kritik bir dönemdir (Sylvia, 1997; Wolff ve Feinbloom, 1969). Okul öncesi eğitim çocukların ilkökula başlangıçlarında hazırbulunuşluk düzeylerini de etkilemektedir (Kay, 2021). Okul öncesi eğitime erişmiş çocuklar daha yüksek bir hazırbulunuşluk sergilemekte ve bu durum onların ileri eğitim kademelerine de olumlu olarak yansımaktadır (McCoy vd., 2017). Bununla birlikte uluslararası başarı izleme çalışmaları da okul öncesi eğitime erişimin eğitimde fırsat eşitliğini artırdığını ortaya koymaktadır (Avrupa Komisyonu, 2019). Özellikle sosyoekonomik bakımdan dezavantajlı olan öğrenciler için okul öncesi eğitime erişim çok daha büyük önem arz etmektedir (Mitchell, Wylie ve Carr, 2008; Özer, Gençoğlu ve Suna, 2021b).

Bu gerçeklikten hareketle Bakanlığımızın eğitimde fırsat eşitliğini artırma hedefi doğrultusunda öncelik verdiği alanlardan biri okul öncesi eğitimi yaygınlaştırmaktır. “Eğitimde Fırsat Eşitliği” temasıyla 01-03 Aralık 2021’de gerçekleştirilen 20. Millî Eğitim Şurasının alt temalarından biri “Okul Öncesi Eğitimin Yaygınlaştırılması” olmuştur. Bu kapsamda 128 maddeden oluşan Şura kararlarının 11’i okul öncesi eğitimi yaygınlaştırmak ve eğitimin niteliğini artırmakla ilgilidir.

Bu kapsamda gerçekleştirilen proje ve uygulanan politikaların bazılarında bu bölümde bahsedilmiştir.

MİLLÎ EĞİTİM
BAKANLIĞININ
EĞİTİMDE FIRSAT
EŞİTLİĞİNİ
ARTIRMA HEDEFİ
DOĞRULTUSUNDA
ÖNCELİK VERDİĞİ
ALANLARDAN
BİRİ OKUL
ÖNCESİ EĞİTİMİ
YAYGINLAŞTIR-
MAKTIR.

A. OKUL ÖNCESİ EĞİTİM SEFERBERLİĞİ

Okul öncesi eğitim kademesi 4+4+4 eğitim sistemi içerisinde zorunlu olarak tanımlanmamıştır. Dolayısıyla çağ nüfusunun okul öncesi eğitime erişimini sağlamak için bir taraftan alt yapı çalışmaları gerçekleştirilirken diğer yandan toplumsal bir farkındalık oluşturmak için Bakanlığımız tarafından “Okul Öncesi Eğitim Seferberliği” başlatılmıştır. Seferberlik kapsamında ilk somut proje, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın eşi Sayın Emine Erdoğan’ın himayelerinde gerçekleştirilen “İstanbul’a 100 Anaokulu” projesi olmuştur. 9 Ekim 2021 tarihinde yapılan tanıtım toplantısında Millî Eğitim Bakanı Mahmut Özer, İstanbul’da yapılacak olan her biri 12 derslikli yeni 100 anaokulunun okul öncesi eğitime erişimi artırmaya büyük katkı sunacağını vurgulayarak hedefin 2022 yılı sonu itibarıyla İstanbul’a 1.000 anaokulu yapmak olduğunu belirtmiştir.

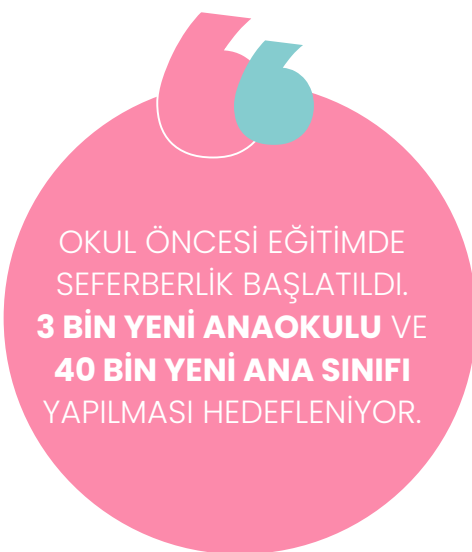
B. OKUL ÖNCESİ EĞİTİME ERİŞİMİ YÜZDE 100'E ULAŞTIRMA HEDEFİ

Bakanlığımız, okul öncesi eğitimi yaygınlaştırmak için 2022 yılı sonuna kadar yeni hedefler belirlemiştir. Bu hedefler, 3 yaş grubunda okullaşma oranını yüzde 14'ten yüzde 50'ye; 4 yaş grubunda yüzde 35 olan okullaşma oranını yüzde 70'e ve 5 yaş grubunda ise yüzde 78 olan okullaşma oranını yüzde 100'e çıkarmaktır.

Bu doğrultuda okul öncesi eğitime yönelik okul ve derslik artışına öncelik verilerek "Temel Eğitimde 10.000 Okul Projesi" kapsamında 3 bin yeni anaokulu ve 40 bin yeni ana sınıfı yapılması yönünde hedef belirlenmiştir. Ayrıca 2022 yılı itibarıyla yapılacak ilkokulların tamamının bünyesinde anaokulu veya ana sınıfı yapılması kararı alınmıştır.

Şubat 2022 itibarıyla 59 anaokulu 6 bin 950 yeni ana sınıfı açılarak hizmete sunulmuştur. Ayrıca 214 yeni anaokulunun ihalesi de gerçekleşmiştir. 1095 yeni anaokulu yatırım planına dahil edilmiştir. 1.632 yeni anaokulu için ise arsa çalışmaları devam etmektedir. Bu gelişmeler kapsamında Millî Eğitim Bakanlığı, 5 yaş grubunda okullaşma oranını 180 günde yüzde 78'den yüzde 90'a çıkarmıştır.

Açılan yeni anaokulu ve ana sınıflarıyla geçen yıla göre resmi ve özel kurumlardaki okul öncesi öğrenci sayısı ise yaklaşık 460 bin artmıştır.

OKUL ÖNCESİ EĞİTİMDE
SEFERBERLİK BAŞLATILDI.
**3 BİN YENİ ANAOKULU VE
40 BİN YENİ ANA SINIFI**
YAPILMASI HEDEFLENİYOR.

Bunun yanı sıra Bakanlığımız sosyoekonomik olarak dezavantajlı bölgelerdeki çocukların okul öncesi eğitime erişimlerinin artırılmasına yönelik yeni bir karar almıştır. Alınan kararlar nüfusu az ve dağınık olan köy ve benzeri yerleşim yerlerinde ana sınıfı açılabilmesi için gerekli olan öğrenci sayısı 10'dan 5'e düşürülmüştür.

C. OKUL ÖNCESİ EĞİTİME MATERYAL DESTEĞİ

Okul öncesi eğitimin yaygınlaştırılmasıyla birlikte niteliğinin artırılmasına yönelik çalışmalar gerçekleştirilmektedir. Bu kapsamda okul öncesi eğitime yönelik eğitim materyalleri desteği sağlanmaktadır. Bu kapsamda okuma kültürünün okul öncesinden başlayarak geliştirilmesi ve bu yaş çocuklarına nitelikli eğitim materyalleri sunulması amacıyla çok sayıda öykü kitabı hazırlanmıştır. Dezavantajlı yerleşim yerlerindeki okullardan başlanarak tüm okul öncesi eğitim dersliklerine içinde yaklaşık 110 öykü kitabının yer alacağı öykü kitabı seti ile birlikte raflı sınıf kitaplığı dağıtılması için planlamalar yapılmıştır.

D. OKUL ÖNCESİ EĞİTİME BESLENME DESTEĞİ

Okul öncesi döneminde sağlıklı ve yeterli beslenme çocukların fiziksel ve zihinsel gelişimleri açısından oldukça kritiktir (UNICEF, 2019). Bu nedenle Bakanlığımız, okul öncesi eğitimde dezavantajlı yerleşim yerlerindeki çocuklara beslenme desteği verilmesine yönelik pilot uygulama başlatmıştır. Pilot uygulama kapsamında belirlenen Gaziantep, Şanlıurfa ve Hatay illerinde 15 bin 920 çocuğa her gün düzenli olarak beslenme verilmektedir. Okullarda ücretsiz öğle yemeği veya beslenme desteği sağlanmasına yönelik karar 20. Millî Eğitim Şurası tavsiye kararlarında da yer almaktadır. Dolayısıyla pilot uygulamanın dezavantajlı yerleşim yerleri başta olmak üzere yaygınlaştırılmasına yönelik çalışmalar devam etmektedir.

E. OKUL ÖNCESİ EĞİTİME 500 MİLYON TL DESTEK PROGRAMI

1 Şubat 2022 tarihinde gerçekleştirilen Cumhurbaşkanlığı Kabine toplantısı sonrasında Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından okul öncesi eğitime destek programı uygulanacağı açıklanmıştır. Çeşitli parametrelere göre dezavantajlı olduğu belirlenen ailelerin anaokuluna ve ana sınıfına devam eden çocuklarına yönelik yıllık 500 milyon liralık yeni bir destek paketini hayata geçireceklerini duyurmuştur. Bu uygulama, ekonomik gerekçelerle okul öncesi eğitime erişemeyen çocukların eğitime erişimlerinin sağlanması bakımından önem arz etmektedir.

4

MESLEKİ EĞİTİMİN GÜÇLENDİRİLMESİ

Mesleki eğitim, ülkelerin ekonomik ve toplumsal gelişimi açısından oldukça önemlidir (CEDEFOP, 2011; Özer, 2020b). Ülkelerin sahip olduğu en değerli kaynak beşeri sermayedir ve bu sermayenin niteliğini yükseltmede mesleki eğitimin büyük rolü bulunmaktadır (Loyalka vd., 2016).

Küresel ölçekte önemi gittikçe artan mesleki eğitim, ciddi bir değişim ve dönüşüm süreci içerisindedir (Özer, 2020b, 2021b). Günümüzde neredeyse tüm üretim ve hizmet sektörlerinde otomasyon teknolojileri hızla yaygınlaşmaktadır. Bu teknolojiler ile birlikte yapay zekâya dayalı uygulama modellerinin kullanım sıklığı da artmaktadır (Roppertz, 2020). Bu nedenle insan gücüne dayalı üretim azalırken, yetişmiş insan kaynağından beklenenler de hızla değişmektedir (Özer, 2020b). Bu kaçınılmaz değişim ise beraberinde mesleki eğitim açısından önemli bir dönüşümü zorunlu kılmaktadır (Roppertz, 2020). Birçok ülke farklı sektörlerde yaşanan değişime mesleki eğitim aracılığıyla cevap verebilmek için mesleki eğitim sistemlerinde düzenlemeler gerçekleştirmektedir.

İş gücü piyasalarında yaşanan değişim ve dönüşüme cevap vermek ve eğitim sürecinin niteliğini artırmak için son yıllarda Türkiye’de de mesleki ve teknik eğitimde önemli adımlar atılmıştır. Bu adımların merkezinde ise eğitim-üretim-istihdam ilişkisinin güçlendirilmesi yer almaktadır. Sektörle kurulan güçlü iş birlikleri sayesinde öğ-

İŞ GÜCÜ
PIYASALARINDA
YAŞANAN
DEĞİŞİM VE
DÖNÜŞÜME
CEVAP VERMEK
VE EĞİTİM
SÜRECİNİN
NİTELİĞİNİ
ARTIRMAK İÇİN
TÜRKİYE’DE
MESLEKİ
VE TEKNİK
EĞİTİMDE
ÖNEMLİ
ADIMLAR ATILDI.

renciler işbaşı eğitimlerini gerçek iş ortamlarında almakta, mezun olan öğrencilere istihdam önceliği ya da garantisi verilmekte ve meslek öğretmenleri sektör temsilcileri tarafından eğitim alabilmektedir. Dolayısıyla öğrencilerimiz ve öğretmenlerimizin sektörün kullandığı güncel üretim teknolojileriyle eğitim alması sağlanmaktadır. Mesleki eğitimin güçlendirilmesi için sürekli iyileştirme çalışmalarına devam edilecektir. Bu bölümde mesleki eğitimde yaşanan değişim ve dönüşüme kaynaklık eden çalışmalardan bahsedilecektir.

A) MESLEKİ EĞİTİMDE 1.000 OKUL PROJESİ

Mesleki Eğitimde 1.000 Okul projesi, Türkiye genelinde seçilen ve çeşitli parametrelere göre dezavantajlı olan 1.000 mesleki ve teknik Anadolu lisesinde; öğretmen ve yöneticilerin desteklenmesi, eğitim ortamlarının iyileştirilmesi, öğrencilere yönelik olarak akademik ve temel beceri eğitimlerinin desteklenmesi, öğrencilerin kişisel gelişimlerine yönelik çalışmalar yapılması ve öğrenci velilerine yönelik destek çalışmalarını kapsamaktadır.

Proje kapsamına dahil edilen okulların fiziksel alt yapılarını güçlendirmek için yaklaşık 189 milyon TL'lik kaynak kullanılmıştır. Okulların kütüphane, atölye ve laboratuvar kurulumları gerçekleştirilmiş; mevcut kütüphane, atölye ve laboratuvarları ise zenginleştirilerek güncellenmiştir.

Öğrencilerin temel beceri eksiklerini telafi etmeleri için düzenlenen destek eğitim programlarına 40 bin 951 öğrenci katılmış ve bu eğitimlerde kullanılmak üzere 358 bin 831 materyal okullara ulaştırılmıştır. Yine bu kapsamda düzenlenen 6 bin 544 destekleme ve yetiştirme kursuna 62 bin 283 öğrenci katılmıştır. Bu okullarda düzenlenen 9 bin 494 etkinliğe 320 bin 708 öğrenci katılım sağlamıştır.

Projedeki okullarda görev yapan öğretmen ve yöneticilere yönelik kişisel gelişim ve liderlik, ilk yardım konulu eğitimler düzenlenmiştir. Kişisel gelişim, proje verimliliği, iş başı eğitim ve mesleki eğitim konularındaki eğitimlere katılım sayısı 208 binden fazla olmuştur. İlk yardım eğitimlerine 45 bin 37 öğretmenimiz ve 81 bin 323 öğrencimiz katılmıştır. Ayrıca 157 rehber öğretmenimiz Türkiye Bağımlılıkla Mücadele Yetiştirme Kursunu tamamlamıştır.

Proje kapsamında öğrenci velilerine yönelik de eğitim faaliyetleri düzenlenmiştir. Öğrenci ailelerinin eğitim destekleri için halk eğitim merkezleri aracılığıyla düzenlenen 924 eğitim programına 9 bin 228 veli katılım göstermiş, 11 bin 058 velinin ise açık öğretim yoluyla eğitimlerine devam edebilmeleri sağlanmıştır. Mesleki eğitimi güçlendirmek gayesiyle hayata geçirilen proje kapsamında belirlenen okullar için 1 yılda yaklaşık 1 milyar TL kaynak kullanılmıştır.

B)**MESLEKİ EĞİTİMDE 50 YENİ AR-GE MERKEZİNİN KURULMASI**

Ülkemizin ihtiyaç duyduğu öncelikli Ar-Ge ve inovasyon alanlarında öğretmen ve öğrencilerin yeni ürünler tasarlaması ve tasarladıkları bu ürünlerin fikri mülkiyet haklarını alarak ekonomik bir değere dönüştürmesi amacıyla 24 ilde mesleki ve teknik eğitim veren okulların bünyesinde 50 Ar-Ge merkezi kurulmuştur. Önümüzdeki dönemlerde kurulan Ar-Ge merkezi sayısı artırılarak projelere daha fazla destek verilmesi hedeflenmiştir.

C)**FİKRİ MÜLKİYET, PATENT, FAYDALI MODEL TESCİL ÇALIŞMALARI**

Bakanlığımız fikri mülkiyet hakları çalışmaları kapsamında önemli çalışmalara imza atmıştır. 2021 yılında hedeflenen 753 patent, faydalı

model, tasarım ve marka tescil çalışmalarını hedefin üzerinde sonlandırarak 1.532 tescile ulaşmıştır.

COVID-19 SALGIN DÖNEMİNDE
MESLEKİ VE TEKNİK EĞİTİM
KURUMLARINDA CERRAHİ
MASKE MAKİNESİNDEN
SOLUNUM CİHAZINA, UVC HAVA
STERİLİZASYON CİHAZINDAN N95
STANDARDINDA MASKE ÜRETİM
MAKİNESİNE KADAR
ÇOK SAYIDA ÜRÜN
ÜRETİLDİ.

Mesleki eğitimde 2021 yılı sonu itibarıyla 1.095 ürün için tescil başvurusunda bulunulmuştur. Bu başvurulardan;

- 12 patent,
- 16 faydalı model,
- 110 tasarım,
- 83 marka,

olmak üzere 221 ürünün tescili alınmıştır. Böylece mesleki eğitimde 250 ürün tescili hedefi-

nin %89'u gerçekleştirilmiştir. 2022 yılında hedefimiz hem tescil alınan ürün sayısını artırmak hem de tescil alınan ürünü ticarileştirmeye dönüştürerek ekonomiye katkı sunmaktır.

D) SALGINLA MÜCADELEDE MESLEKİ EĞİTİMİN ROLÜ

Covid-19 salgını döneminde tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de cerrahi maske başta olmak üzere çeşitli hijyen ürünlerinin temininde sıkıntılar yaşanmıştır. Bu dönemde ve sonrasında mesleki ve teknik eğitim okul ve kurumları dezenfektan malzemelerinden tek kullanımlık tulumlara, cerrahi maskelerden yüz koruyucu siperliklere, solunum cihazından N-95 standartlarındaki maskeye kadar çok çeşitli ürünler üreterek sağlık kuruluşları başta olmak üzere kamu kurum ve kuruluşlarına ürettikleri ürünleri ücretsiz olarak ulaştırmıştır.

Okullarda bugüne kadar 40 milyon litre yüzey temizleyici, 15 milyon litre el dezenfektanı, 3 milyon litre kolonya, 750 milyon adet cerrahi maske, 500 bin N95 Maske, 2,4 milyon adet yüz koruyucu siperlik, 2,2 milyon adet tulum/önlük üretilmiştir.

Mesleki eğitim kurumlarında kısa bir süre içerisinde, cerrahi maske makinesinden solunum cihazına, UVC hava sterilizasyon cihazından, N95 standardında maske üretim makinesine, video laringoskop cihazından izole numune alma ünitesine, temassız kızılötesi (IR) termometre cihazından yoğun bakım yatağına kadar çok sayıda ürünün üretimi sağlanmıştır.

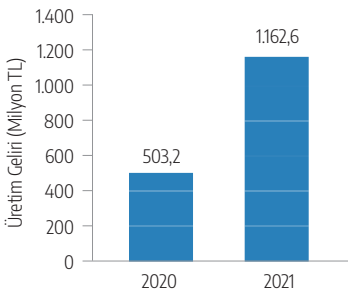
Son olarak Bursa Mustafa Kemal Coşkunöz Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi ve Otomotiv Endüstrisi İhracatçıları Birliği Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi iş birliğinde, tükürükten alınan numune ile 15 dakika gibi kısa bir sürede sonuç veren Covid-19 antijen kiti üretmiştir. Salgınla mücadele sürecinde yaptıkları çalışmalarla mesleki eğitim kurumlarımız aktif olarak rol almışlardır.

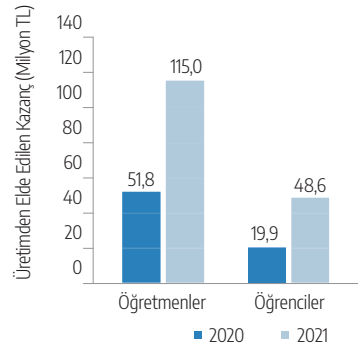
E)**MESLEKİ EĞİTİM KURUMLARINDA DÖNER SERMAYE GELİRLERİ**

Bakanlığımız, mesleki eğitimde öğrencilerin uygulama becerilerini artırmada önemli katkısı olan döner sermaye kapsamındaki üretim kapasitesini arttıran çalışmalara imza atmıştır. Şekil 3'te görüldüğü gibi, 2020 yılında meslek liselerimizde yapılan üretimden elde edilen gelir 503 milyon TL iken 2021 yılında hedeflenen 1 milyarlık üretim kapasitesinin de üzerine çıkılarak 1 milyar 162 milyon 574 bin TL'lik gelir ile tarihi bir rekora ulaşılmıştır. Ayrıca öğretmenlerimiz ve öğrencilerimizin bu gelirden sağladığı kazanç da önemli ölçüde artmıştır. Şekil 4'te görüldüğü üzere öğretmenlerimizin döner sermaye üretiminden kazançları 2020 yılında 51,8 milyon TL iken 2021 yılı sonunda 115 milyon TL'ye ulaşmıştır. Benzer şekilde, öğrencilerimizin de üretimden kazançları 2020 yılında 19,9 milyon TL iken 2021 yılı sonunda 48,6 milyon TL'ye yükselmiştir. 2022 yılında ise Bakanlığımızın bu alanda koyduğu hedef 1,5 milyar TL'dir.

ŞEKİL 3 2020 VE 2021 YILLARINDA MESLEKİ EĞİTİM KURUMLARINDA DÖNER SERMAYE GELİRLERİ

ŞEKİL 4 2020 VE 2021 YILLARINDA ÖĞRETMEN VE ÖĞRENCİLERİMİZİN DÖNER SERMAYE GELİRİNDEN ELDE ETTİĞİ KAZANÇ

F)**MESLEKİ EĞİTİM KURUMLARINDA İHRACAT ÇALIŞMALARI**

Covid-19 salgını ile mücadelede ihtiyaç duyulan ürünleri üreterek ülkenin ihtiyaçlarının karşılamasına katkı veren mesleki eğitim kurumları, talep üzerine ilk kez yurt dışına da ihracat yapmaya başlamıştır. Mesleki eğitim kurumlarında üretilen ürünler Hollanda, Belçika, Fransa, Çekya, İngiltere ve Bulgaristan'ın da aralarında yer aldığı pek çok ülkeye ihraç edilmiştir. Bu atılan adımlar; kendini sürekli geliştiren, ülke ekonomisine katkı sunan, toplumun ihtiyaçlarını üreten ve ürettiğini dünyaya ihraç eden bir mesleki eğitim sisteminin gelişmesine katkı sağlamıştır.

G)**MESLEKİ EĞİTİMDE İŞ BİRLİKLERİN GENİŞLETİLMESİ**

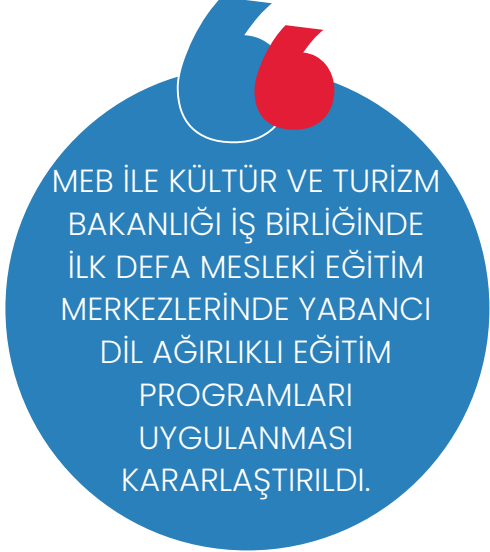
Bakanlığımız mesleki eğitimde eğitim-üretim-istihdam ilişkisini güçlendirmek adına eğitim paydaşlarıyla ve sektörle iş birliklerini genişletmeye devam etmektedir. Bu kapsamda küreselleşen dünyada sosyal, siyasal ve ekonomik dinamikleri anlayıp yorumlayabilen, konvansiyonel medyanın ötesinde dijital gazetecilik ve iletişim alanında çalışacak yeterlilikteki insan kaynağının yetişmesini sağlamak adına 7 Ekim 2021 tarihinde Demirören Medya Grubu ile iş birliği yapılmıştır. Bu iş birliği kapsamında yeni nesil gazetecilerin yetiştirilmesi amacıyla kurulacak olan Demirören Medya Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, medya ve iletişim alanında Türkiye'de ilk olma özelliği taşımaktadır.

Gerçekleştirilen iş birliklerinden bir diğeri, Bakanlığımız ile Turkcell arasında yazılım alanında insan kaynağı ihtiyacını gidermek için imzalanan "Geleceği Yazanlar-Gençlere Yatırım, Geleceğe Yazılım" protokolü olmuştur. 17 Kasım 2021 tarihinde gerçekleştirilen bu protokol kapsamında mesleki eğitim merkezindeki öğrenciler, haftada bir gün okulda

teorik eğitimlerini alırken beş gün Turkcell'e bağlı işletmelerde uygulamalı eğitimler alacaklardır. Eğitim programını başarı ile tamamlayan gençler, Turkcell Akademi tarafından sertifikalandırılacak ve Turkcell tarafından istihdam edilmeleri sağlanacaktır.

Bakanlığımız ile Adalet Bakanlığı arasında gerçekleştirilen iş birliği kapsamında Adalet Mesleki Eğitim Merkezleri kurulmuştur. 28 Aralık 2021 tarihinde yapılan protokol kapsamında, ceza ve infaz kurumlarındaki tutuklu ve hükümlülerin mesleki becerilerini geliştirip maddi destek kazanma, zamanı verimli kullanma ve hüküm sona erdikten sonra sosyal yaşamla entegrasyon ve iş gücü piyasasına kolay geçişleriyle ilgili bir mekanizma tesis etmek amacıyla 16 ilde 20 Adalet Mesleki Eğitim Merkezi kurulmasına karar verilmiştir.

Bakanlığımız ile Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı arasında gerçekleştirilen iş birliğiyle, 14 Ocak 2022'de Balıkesir ilinde Nurettin Çarmıklı Madencilik Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesinin açılışı gerçekleştirilmiştir. Açılan bu okulumuzla madencilik alanında ihtiyaç duyulan insan kaynağının yetişmesi sağlanacaktır.

MEB İLE KÜLTÜR VE TURİZM
BAKANLIĞI İŞ BİRLİĞİNDE
İLK DEFA MESLEKİ EĞİTİM
MERKEZLERİNDE YABANCI
DİL AĞIRLIKLIL EĞİTİM
PROGRAMLARI
UYGULANMASI
KARARLAŞTIRILDI.

Bakanlığımız ile Kültür ve Turizm Bakanlığı arasında 15 Kasım 2021 tarihinde turizm sektöründeki otellerde ihtiyaç duyulan iş gücünün, mesleki eğitim merkezi (MEM) programı uygulayan eğitim kurumlarımız aracılığıyla karşılanması amacıyla iş birliği protokolü imzalanmıştır. Protokol kapsamında mesleki eğitim merkezi programı uygulayan okullarımızla İstanbul ilimizdeki otellerin eşleştirilmesi yapılmıştır. Bu

protokol ile, ilk defa mesleki eğitim merkezlerinde yabancı dil ağırlıklı eğitim programları uygulanması kararlaştırılmıştır. Böylece öğrencilerimizin otellerde mesleki eğitimleri süreleri boyunca istihdam edilmesine ve mezuniyetleri sonrasında da istihdamlarına imkân sağlanmış olacaktır.

H) MESLEKİ EĞİTİM KANUNU'NDA YAPILAN YENİ DÜZENLEMELER

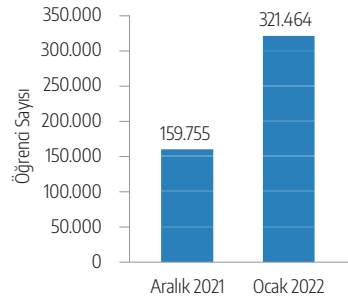
Mesleki eğitim merkezleri, eğitim kapasitemizin güçlendirilmesi ile genç işsizliğin azaltılmasına katkı sağlayan diğer önemli mesleki eğitim kurumlarımızdır. Çırak, kalfa ve usta yetiştiren mesleki eğitim merkezlerimiz, ahilik kültürünün de günümüze yansımadır.

Haftada dört gün iş yeri ve bir gün okul eğitiminden oluşan mesleki eğitim merkezlerinde öğrenciler ayrıca fark derslerini vererek meslek lisesi diplomasına da sahip olabilmektedir.

Mesleki eğitim merkezlerinin kapasitesinin artırılması ve bu merkezlerdeki öğrencilerin koşullarının iyileştirilmesi amacıyla 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu'nda 25 Aralık 2021 tarihinde önemli değişiklikler yapılmıştır. Yapılan değişiklikle birlikte mesleki eğitim merkezlerinin çırak öğrencilerine asgari ücretin net tutarının en az yüzde otuzu kadar (2022 yılı itibarıyla 1.276 TL) ücret ödenmesi; Kalfalık yeterliliğini kazanan 12'nci sınıf öğrencilerine ise asgari ücretin en az yarısı kadar (2022 yılı itibarıyla en az 2.126 TL) ücret ödenmesi kararlaştırılmıştır. Ayrıca işletmelerce ödenecek olan bu ücretlerin tamamı "Devlet katkısı" olarak işletmelere verilerek iş verenler de desteklenmiştir. Buna ilaveten iş kazalarına ve meslek hastalıklarına karşı öğrencilerin sigortasının yapılmasına olanak sağlanmıştır. Henüz kanunun yasalaşması üzerinden kısa bir süre geçmesine rağmen mesleki eğitim merkezlerine olan talepte ciddi bir artış yaşanmıştır. Şekil 5'te görüldüğü gibi kanunda yapılan düzenleme öncesinde mesleki eğitim merkezlerindeki öğrencilerimizin sayısı 159 bin 755 iken yaklaşık iki katına çıkarak Şubat

3308 SAYILI MESLEKİ EĞİTİM KANUNDA YAPILAN DÜZENLEMEYİ, ÇIRAKLARA ASGARİ ÜCRETİN YÜZDE 30'U, KALFALARA ASGARİ ÜCRETİN YÜZDE 50'Sİ KADAR ÜCRET VERİLECEK.

ŞEKİL 5 3308 SAYILI KANUN DÜZENLEMESİ ÖNCESİ VE SONRASINDA MESLEKİ EĞİTİM MERKEZİ ÖĞRENCİ SAYISI

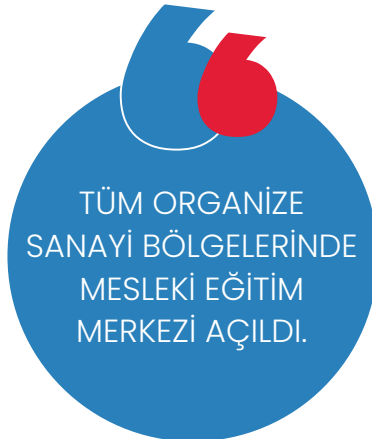
ayı başında 321 bin 464'e ulaşmıştır. 2022 yılı sonunda hedef 1 milyon gencimizi mesleki eğitim merkezlerimize dahil ederek istihdamlarını sağlamaktır. Böylece ülkemizin kalkınmasında en büyük avantaj olan genç nüfusumuzun istihdamına katkı sunulacaktır.

i)

ORGANİZE SANAYİ BÖLGELERİNDE MESLEKİ EĞİTİM MERKEZLERİNİN AÇILMASI

Organize Sanayi Bölgeleri, farklı üretim ve hizmet sektörlerini bir araya getirmesi nedeniyle mesleki ve teknik eğitimin niteliğini artırma potansiyeline sahiptir. Bu nedenle mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarının Organize Sanayi Bölgelerinde yer alması, sanayi sektörümüzün nitelikli iş gücü ihtiyaçlarının karşılanması ve eğitim-sektör-istihdam iş birliği açısından birçok imkân yaratmaktadır.

Buradan hareketle Bakanlığımız ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı iş birliğinde yapılan Mesleki ve Teknik Eğitim İş Birliği Protokolü neticesinde 77 ilde işletme aşamasında olan 251 Organize Sanayi Bölgesi ile 4 ilde 4 Sanayi Sitesinin tamamı en az bir mesleki ve teknik Anadolu lisesi ya da mesleki eğitim merkeziyle eşleşerek faaliyete geçmiştir.

J)

MESLEKİ EĞİTİM KURUMLARI DERS KİTAPLARININ ÜCRETSİZ DAĞITIMI

Ülkemizde 2003-2004 yılından itibaren ders kitapları ücretsiz olarak öğrencilere ulaştırılmaktadır. Ücretsiz kitap kapsamında yer almayan meslek lisesi kitapları ise 2021 yılı Eylül ayında ilk kez ücretsiz kitap dağıtımı kapsamına alınmıştır. Bu kapsamda 9. sınıflarda 47 alanda kullanılacak 87 farklı meslek dersine ait 1 milyon 680 bin 92 kitap okullara ücretsiz olarak dağıtılmıştır. Ayrıca ders kitaplarına yönelik geliştirilen karekod uygulamasıyla öğrencilerin dijital ortamda kitaplara ulaşması sağlanmıştır.

5

ÖĞRETMENLERİN MESLEKİ GELİŞİMİ

Eğitim sistemlerinin kalitesini doğrudan belirleyen başlıca unsur öğretmenlerdir (OECD, 2005b;

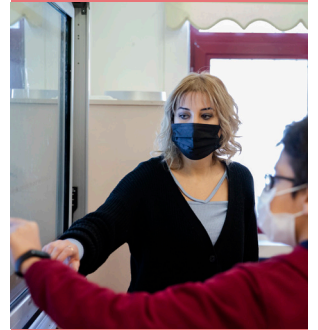
Wayne ve Youngs, 2003). Nitekim öğretmenlerin, öğrenci başarısına en fazla etki eden aktör olduğu ulusal ve uluslararası araştırmalarda da ortaya konulmaktadır. Bilhassa sosyoekonomik dezavantajlara sahip öğrencilerin mevcut dezavantajlarının azaltılmasında öğretmenlerin rolü oldukça kritiktir (Goldhaber, Lavery ve Theobald, 2015; Hanushek, 2011; Suna vd., 2021). Dünyanın içinden geçtiği Covid-19 salgını sürecinde ise öğretmenlerin yeri doldurulamayacak misyonu çok daha açık bir şekilde anlaşılmıştır.

Millî Eğitim Bakanlığı olarak bu dönemde öğretmenlerimizin mesleki gelişimlerine ayrıca önem vermekteyiz. 20. Millî Eğitim Şurasının ana gündem maddelerinden biri “Öğretmenlerin Mesleki Gelişimleri” olarak belirlenmiştir.

Dünyada ve ülkemizde sosyal, kültürel ve ekonomik alanda yaşanan büyük değişim ve dönüşümler öğretmenlerimizin mesleki gelişimlerinin de sürekli olarak iyileştirilmesini mecbur kılmaktadır. Bu nedenle öğretmenlerin mesleki gelişim programları çağın gereksinimleri doğrultusunda güncellenerek öğretmenlerimizin istifadesine sunulmaktadır.

ÖĞRENCİ
BAŞARISI
ÜZERİNDE
EN ETKİLİ
AKTÖR OLAN
ÖĞRETMENLERİN
MESLEKİ GELİŞİM
PROGRAMLARI
ÇAĞIN
GEREKLERİNE
GÖRE SÜREKLİ
GÜNCELLENİYOR.

A. ÖĞRETMEN BİLİŞİM AĞI (ÖBA)’NIN KURULMASI

Bakanlığımıza bağlı her derece ve türdeki eğitim kurumlarında görev yapan öğretmenler için mesleki gelişim eğitimleri alabilecekleri ve zengin içeriklere ulaşabilecekleri Öğretmen Bilişim Ağı (ÖBA) kurularak 24 Ocak 2022 tarihinde yayına alınmıştır.

Öğretmenlerin kişisel ve mesleki gelişimlerini çok boyutlu desteklemek amacıyla geliştirilen ÖBA’da; eğitim, kültür, sanat ve edebiyat alanlarını kapsayan zengin kitap içeriğiyle donatılmış dijital bir kütüphane oluşturularak öğretmenlerin kullanımına açılmıştır.

B. ÖĞRETMENLERİN MESLEKİ GELİŞİM FAALİYETLERİ

Öğretmenlerin mesleki gelişimleri kapsamında, eğitim ve öğretimde kullanılan yeni yaklaşım, yöntem ve teknikler konusunda öğretmenlerin bilgilendirilmesi, mesleki bilgi ve becerilerinin desteklenmesi, yeni teknolojilerin ve teknolojik ortamların kullanımına yönelik becerilerinin geliştirilmesi öncelikli konular arasında yer almaktadır.

Öğretmenlerimize yönelik hizmet içi eğitim faaliyetleri merkezi ve mahalli olarak uzaktan ve yüz yüze eğitim yöntem ve teknikleri ile tüm öğretmenlerimize yönelik planlanarak gerçekleştirilmektedir.

Mesleki çalışmalar kapsamında 15–19 Kasım 2021 tarihleri arasında öğretmenlere yönelik olarak 16 uzaktan hizmet içi eğitim faaliyeti düzenlenmiştir. Hizmet içi eğitim faaliyetlerinden yararlanan 905 bin 63 öğretmenimiz belgelerini almaya hak kazanmıştır.

Ağustos 2021-Şubat 2022 tarihleri arasında 735'i merkezi, 7 bin 980'i ise mahalli olmak üzere öğretmenlerimize yönelik 8 bin 715 hizmet içi eğitim faaliyeti daha gerçekleştirilmiştir. Bu faaliyetler salgın koşulları dikkate alınarak uzaktan veya yüz yüze olarak düzenlenmiştir. Birden fazla eğitim programına katılan öğretmenlerimize bu eğitimler neticesinde 1 milyon 755 bin 473 adet belge verilmiştir. Tablo 1'de görüldüğü gibi bu tarihler arasında düzenlenen 13 hizmet içi eğitim faaliyetinden 22 bin 920 aday öğretmenimiz belge almaya hak kazanmıştır.

TABLO 1 AĞUSTOS 2021-7 ŞUBAT 2022 TARİHLERİ ARASINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN ÖĞRETMEN EĞİTİM FAALİYETLERİ VE BELGE ALAN ÖĞRETMEN SAYISI

	Faaliyet Sayısı	Belge Alan Sayısı
Mahalli Eğitimler	7.980	178.142
Yüz Yüze	7.980	178.142
Merkezi Eğitimler	735	1.577.331
Uzaktan	510	1.564.133
Yüz Yüze	225	13.198
Genel Toplam	8.715	1.755.473

C. 24 OCAK 2022 – 04 ŞUBAT 2022 YARIYIL TATİLİ HİZMET İÇİ EĞİTİM FAALİYETLERİ

24 Ocak 2022 – 04 Şubat 2022 yarıyıl tatilinde, Bakanlığımıza bağlı tüm derece ve türdeki eğitim kurumlarında görev yapan öğretmenlere yönelik olarak oluşturulan Öğretmen Bilişim Ağı (ÖBA) üzerinden uzaktan hizmet içi eğitim faaliyetleri düzenlenmiştir. İklim değişikliği ve çevre eğitimlerinden dijital becerilerin geliştirilmesine, geçici koruma statüsündeki çocuklara yönelik rehberlik eğitimlerinden İngilizce eğitimlerine kadar öğretmenlerimize farklı alanlarda çok boyutlu ve kapsamlı mesleki gelişim programı düzenlenmiştir. İsteğe bağlı olmasına rağmen düzenlenen eğitim faaliyetlerine öğretmenlerimiz yüksek oranda katılım sağlamıştır.

TABLO 2 24 OCAK 2022 - 04 ŞUBAT 2022 TARİHLERİ ARASINDA DÜZENLENEN
HİZMET İÇİ EĞİTİM FAALİYETLERİ

Hizmet İçi Eğitim Faaliyetinin Adı	Eğitimi Tamamlayan (Belge Almaya Hak Kazanan)
İklim Değişikliği ve Çevre Eğitimi Semineri	82.455
Atık Yönetimi ve Sıfır Atık Semineri	82.630
Etkinlik Temelli Ders Tasarımı Semineri	69.419
İlk Yardım Uzaktan Eğitimi Semineri	47.153
Kütüphane Organizasyonu ve Kullanımı Semineri	46.633
Geçici Koruma Statüsündeki Çocuklara Rehberlik Hizmetleri Semineri	44.776
Dijital Becerilerin Geliştirilmesi Semineri	32.444
Fikri ve Sınai Mülkiyet Hakları Semineri	23.792
İngilizce Dil Sistemi Öğretim Becerilerinin Geliştirilmesi Semineri	13.630
Geçici Koruma Altındaki Çocuklarla Psikolojik Danışma Becerileri Semineri	1.918
Toplam	444.850

Bu tarihler arasında 142 bin 425 öğretmen en az bir eğitim faaliyetinden sertifika almaya hak kazanmıştır. Tablo 2’de görüldüğü gibi, öğretmenlerin bir kısmı birden fazla eğitime katılmış olduğundan toplamda 444 bin 850 öğretmen hizmet içi eğitim sertifikası almaya hak kazanmıştır.

BAKANLIĞIMIZIN
DÜZENLEDİĞİ MESLEKİ
EĞİTİM PROGRAMLARI
NETİCESİNDE
ÖĞRETMEN BAŞINA
DÜŞEN EĞİTİM SAATİ
SON 5 YILIN EN YÜKSEK
ORANINA ULAŞTI.

Bakanlığımızın düzenlediği mesleki eğitim programları neticesinde öğretmen başına düşen eğitim saati son 5 yılın en yüksek oranına ulaşmıştır. 2017 yılında bir öğretmen yılda ortalama 35 saat eğitim alırken bu sayı 2018 yılında 39’a, 2019 yılında 51’e ulaşmıştır. 2020 yılına gelindiğinde 41,6’ya düşen ortalama eğitim saati 2021 yılında ortalama 93,4 saate yükselmiştir. Bununla birlikte Tablo 3’te görüldüğü gibi eğitimlerini başarıyla tamamlayan öğretmenlerimize verilen belge sayısı da 2021 yılında bir önceki yıla göre yüzde 145 artarak 2 milyon 906 bin 37’ye ulaşmıştır.

TABLO 3 ÖĞRETMEN BAŞINA DÜŞEN HİZMET İÇİ EĞİTİM SAATİ

Yıl	Hizmet İçi Eğitimlerden Belge Alan Öğretmen Sayısı	Öğretmen Başına Düşen Hizmet İçi Eğitim Saati
2016	1.729.016	58 Saat
2017	1.047.477	35 Saat
2018	1.181.246	39 Saat
2019	1.593.998	51 Saat
2020	1.187.852	42 Saat
2021	2.906.037	94 Saat

D. ÖĞRETMEN ATAMALARI

Türkiye yaklaşık 18 milyon öğrencisi, 1 milyon 200 bin öğretmeniyle büyük bir eğitim sistemine sahiptir. Genç ve dinamik nüfusun varlığı büyük bir avantaj sağladığı gibi sistemin ihtiyaçlarının da sürekli olarak güncellenmesini zorunlu kılmaktadır. Bu ihtiyaca karşılık sisteme yeni öğretmenlerin dahil edilmesi için öğretmen atamalarına devam edilmektedir.

2021’de 83 alandan 20.000 kontenjana sözleşmeli öğretmen ataması yapılmasına ilişkin karar alınmıştır. Atama için toplam 89 bin 366 aday başvuruda bulunmuştur. Başvuru yapan adaylardan 55 bin 210’u sözlü sınava çağırılmıştır. 3 Eylül 2021 tarihinde Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın katılımıyla gerçekleşen atama töreniyle birlikte 20 bin öğretmen daha eğitim sistemine dahil olmuştur.

Akabinde 23 Eylül 2021’de 110 alandan 15.000 sözleşmeli öğretmen daha alınacağına ilişkin duyuru yapılmıştır. Başvuru yapan 71 bin 776 aday öğretmen arasından 42 bin 114 aday sözlü sınava çağırılmıştır. 31 Ocak 2022 tarihinde Cumhurbaşkanımızın katılımlarıyla atama töreni gerçekleşmiştir.

2021 yılında engelli öğretmen ataması için ayrıca kontenjan ayrılmıştır. Şubat 2021’de 500, Aralık 2021’de 750 olmak üzere 1250 engelli öğretmen ataması gerçekleştirilmiştir. Bu atamalar neticesinde 964 bin 273 öğretmen resmi, 218 bin 912 öğretmen özel olmak üzere toplamda 1 milyon 183 bin 185 öğretmen sayısına ulaşılmıştır.

E. ÖĞRETMENLİK MESLEK KANUNU

Öğretmenlik mesleğinin yasal zemini oluşturan ve bu mesleği bir kariyer yolu olarak tanımlayan müstakil bir kanuna yönelik ihtiyaç 1960’lı yıllardan bu yana vurgulanmaktadır.

İlk olarak 1962 yılında gerçekleştirilen VII. Millî Eğitim Şurası kararlarında öğretmenlere yönelik müstakil bir kanun teklifinin hazırlanması gerektiği ifade edilmiştir. Bu ihtiyaç sonraki Millî Eğitim Şuralarında ve en son olarak 7 yıl aradan sonra gerçekleştirdiğimiz 20. Millî Eğitim Şurasında da dile getirilmiş ve dahası Şura maddeleri arasına “oy birliği” ile dahil edilmiştir. Dolayısıyla öğretmenlerimizin müstakil bir meslek kanunu ihtiyacına yönelik toplumsal bir mutabakat söz konusudur.

ÖĞRETMENLİK
MESLEĞİNİN YASAL ZEMİNİNİ
OLUŞTURAN VE 60 YILDIR
BEKLENİLEN ÖĞRETMENLİK
MESLEK KANUNU, 3 ŞUBAT
2021’DE TBMM GENEL
KURULUNDAN GEÇTİ.

24 Kasım 2021 Öğretmenler Günü’nde Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından müjdesi verilen “Öğretmenlik Meslek Kanunu” 31 Aralık 2021’de Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM)’ne sunulmuştur. Öğretmenlik Meslek Kanunu teklifi, 3 Şubat 2021’de TBMM genel kurulunda kabul edilmiştir. Dolayısıyla öğretmenlere yönelik 60 yıldır beklenen müstakil bir meslek kanunu hayata geçirilerek tarihi bir adım atılmıştır.

Bu kanun ile birlikte Türkiye eğitim tarihinde öğretmenlerimiz ilk kez kapsamlı ve bütüncül bir meslek kanununa kavuşmuş oldu. Ayrıca bu kanun ile Türkiye, öğretmenliği bir meslek kanunu çerçevesinde kariyer yolu olarak tanımlayan ülkeler arasına da girmiş oldu.

Dünyada pek çok meslekte olduğu gibi meslekteki tecrübe, birikim, alınan eğitimler, elde edilen başarılar gibi göstergeler kişinin mesleğinde kat ettiği mesafeyi göstermektedir. Bu kanun ile de öğretmenlerimizin mesleki gelişimleri merkezinde mesleklerinde kat ettikleri mesafe tanımlanmış ve ödüllendirilmiş olacaktır.

Kanunla birlikte;

- » Öğretmenlerimizin adaylıkları, statüleri, kariyer basamakları, mali ve sosyal hakları ve ilave hakları yeniden düzenlendi.
- » Gelişim temelli bir sistem içinde öğretmenlik süreci adaylık, öğretmenlik, uzman öğretmenlik ve başöğretmenliğin hakları, görevleri ve sorumlulukları tanımlanmış oldu.
- » Adaylık Kaldırma Sınavı (AKS) kaldırılmış oldu. Bunun yerine aday öğretmenlere yönelik gelişim temelli değerlendirme modeli getirildi.
- » Meslekte en az on yılını doldurmuş, eğitim programlarını tamamlayarak sınavda başarılı olan her öğretmen “uzman öğretmen” unvanına sahip oluyor. Yüksek lisans eğitimini tamamlayan öğretmenler uzman öğretmenlik sınavından muaf

tutuluyor. Uzman öğretmen unvanı alanların mevcut derecesine bir derece ekleniyor.

- » Uzman öğretmenlikte en az on yılını doldurmuş, eğitim programlarını tamamlayarak sınavda başarılı olan her öğretmen “başöğretmen” unvanına sahip oluyor. Doktora eğitimini tamamlayan öğretmenler başöğretmenlik sınavından muaf tutuluyor. Başöğretmen unvanı alanların mevcut derecesine bir derece ekleniyor.
- » Uzman öğretmen ve başöğretmen unvanları ile sağlanan iyileştirmelerin yanı sıra bu unvanları alan öğretmenlerimizin öğretim tazminatları da artırılıyor. Uzman öğretmen eğitim öğretim tazminatı %20’den %60’a, başöğretmen eğitim öğretim tazminatı ise %40’tan %120’ye yükseltiliyor.

ÖĞRETMENLİK
MESLEK KANUNU İLE
ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNİN
STATÜSÜ ARTACAK VE
ÖĞRETMENLERİMİZİN
TOPLUMDAKİ KONUMLARI
DAHA DA GÜÇLENECEK.

- » Öğretmenlerimizin özlük haklarına yönelik yapılan iyileştirmelere ek olarak birinci derecedeki öğretmenlerimizin ek göstergeleri 3600'e çıkarılıyor. Diğer derecelerdeki öğretmenlerimizin ek göstergelerinde de bununla orantılı olarak artışlar yapılıyor.
- » Sözleşmeli öğretmenlerin can güvenliği ve sağlık mazeretlerine bağlı yer değiştirmelerine imkân sağlanıyor. Sözleşmeli öğretmenlikte geçen süre öğretmenlerimizin kariyer basamaklarında ilerleme süreçlerine dahil ediliyor.
- » Oluşturulan mesleki kariyer unvanlarından özel öğretim kurumlarında görev alan öğretmenler de yararlanabilecek. Kıdem yılı şartını taşıyan, eğitim programlarını tamamlayan ve sınavda başarılı olan öğretmenler, uzman öğretmen veya başöğretmen unvanlarına sahip olabilecek.

Bu kanun ile, öğretmenlerimizin özlük haklarının iyileşmesiyle birlikte öğretmenlik mesleğinin statüsü artacak ve öğretmenlerimizin toplumdaki konumları daha da güçlenecektir.

6

ÖZEL EĞİTİM VE REHBERLİK FAALİYETLERİNİN İYİLEŞTİRİLMESİ

Her çocuğumuzun eğitime erişimini sağlamak ve özel ihtiyaçlara sahip çocuklarımızın gereksinimlerini dikkate almak Bakanlığımızın öncelikleri arasında yer almaktadır. Özel eğitim

faaliyetleri, özel ihtiyaçları olan öğrencilerimize ihtiyaçlarını dikkate alacak şekilde eğitim imkânı sağlamaktadır (Brussino, 2020). Özel eğitim faaliyetleri, özel eğitime ihtiyaç duyan öğrenciler için evrensel bir hak olarak tanımlanmakta ve eğitim sistemlerinin önceliklendirilmesi gereken bir alan olarak değerlendirilmektedir (UNESCO, 2015). Dolayısıyla özel eğitimde öğrencilerimizin kişisel ihtiyaçları önceliklendirilmekte ve eğitim süreçleri bu ihtiyaçlar doğrultusunda yapılandırılmaktadır.

Özel eğitimin kapsamı ülkeler arasında önemli farklılıklar göstermektedir (OECD, 2005a; Özer, 2021a). Bazı ülkelerde özel eğitim ihtiyacı yalnızca fiziksel engellilik durumu ile ilişkilendirilirken diğer ülkelerde daha geniş bir bakış açısıyla değerlendirilmekte, öğrenme zorluğu gibi psikolojik özellikleri gösteren öğrenciler de bu kapsama alınmaktadır (OECD, 2005a; Özer, 2021a).

Türkiye, özel eğitimi daha geniş bir perspektifte ele alan ülkeler arasında yer almaktadır ve Bakanlığımız, öğrencilerimizin farklı ihtiyaçlarına cevap vermek için çeşitli projeler uygulamaktadır. Son 180 gün içerisinde de özel eğitime ihtiyaç duyan öğrenciler için birçok adım atılmıştır. Bu bölümde, özel eğitim faaliyetleri kapsamında öne çıkan çalışmalardan bahsedilecektir.

ÖZEL EĞİTİM
FAALİYETLERİ,
ÖZEL EĞİTİME
İHTİYAÇ
DUYAN
ÖĞRENCİLER
İÇİN EVRENSEL
BİR HAK
OLARAK
TANIMLANIR.

A. YEDİ BÖLGEYE YEDİ ÖZEL EĞİTİM MATERYALİ TIRI

Bakanlığımız tarafından özel eğitime ihtiyaç duyan öğrenciler için hazırlanan materyaller 7 ayrı tırda 7 bölgemizdeki okullara gönderilmiştir. 2018 yılında başlatılan *Özel Çocuklara Özel Materyaller* projesinin son uygulamasında toplam 117 bin özel eğitim materyali yedi bölgeye gönderilmiş, böylece 2018 yılından bu yana okullarımıza gönderilen toplam özel eğitim materyali sayısı 400 binin üzerine çıkmıştır.

Proje kapsamında gönderilen materyaller dört ayrı set içermektedir. Orta-ağır düzeyde zihinsel yetersizlik ve otizmi olan öğrenciler için örüntü küpleri, el kuklaları, kavram kartları başta olmak üzere 46 parça ürün bulunmaktadır. Hafif zihin yetersizliği ve otizmi olan öğrencilere geometri tahtası, dört işlem çarkı, renkli sıralama çubukları gibi materyallerden oluşan 37 parça ürün yer almaktadır. Görme yetersizliği olan öğrencilere ise ahşap geometrik dörtlü yapboz seti, herkes için tombala, market setini de içeren 15 parça ürün bulunmaktadır. Son olarak, işitme yetersizliği olan öğrenciler için işaretin peşinde, zamanı öğrenelim, işlem trafiği parçalarıyla birlikte toplam 25 parça ürün yer almaktadır.

Bakanlığımız ayrıca özel eğitime ihtiyaç duyan öğrencilere yönelik materyaller için yeni hedefler koymuştur. Bu kapsamda, 2022 yılı içinde 483 bin yeni özel eğitim materyalinin geliştirilmesi ve yıl sonu itibarıyla 1 milyon materyalinin öğrencilerimize ulaştırılması yeni hedef olarak belirlenmiştir.

ÖZEL EĞİTİME İHTİYAÇ
DUYAN ÖĞRENCİLER İÇİN
HAZIRLANAN TOPLAM **117 BİN**
ÖZEL EĞİTİM MATERYALİ
7 AYRI TIRLA 7 BÖLGEMİZDEKİ
OKULLARA GÖNDERİLDİ.

B. REHBERLİK ARAŞTIRMA MERKEZLERİNE İLK KEZ FİZYOTERAPİST ATANMASI

Rehberlik Araştırma Merkezlerimiz (RAM), okullarda rehberlik ve psikolojik danışma faaliyetlerinin etkin bir şekilde gerçekleştirilebilmesi ve özel eğitime ihtiyaç duyan öğrencilerin tanınmasının yapıldığı kurumlardır. Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğümüze bağlı hizmet veren RAM'ların kadrosunu güçlendirmek ve bu kurumlarda verilen hizmetlerin niteliğini artırmak için tüm RAM'larda ilk kez fizyoterapist görevlendirilmesi için Bakanlığımız tarafından önemli bir adım atılmıştır.

RAM'LARDA GÖREV
YAPMAK ÜZERE İLK KEZ
FİZYOTERAPİST ALIMI
GERÇEKLEŞTİRİLDİ. BU
KAPSAMDA 256 RAM'A
260 FİZYOTERAPİST
ATAMASI YAPILDI.

Ülkemizin farklı illerinde hizmet veren 256 RAM'da görev yapmak üzere 260 fizyoterapist alımına dair karar 26 Ağustos tarihinde alınmış ve Bakanlığımızın ana sayfasından duyurulmuştur. Atanan fizyoterapistler Kasım ayı içerisinde RAM'larda görevlerine başlamıştır. RAM'larda fizyoterapistlerin görevlendirilmesiyle uzun süredir sahadan gelen geribildirimler dikkate alınmış ve ihtiyacı gidermek için somut bir adım atılmıştır.

C. DESTEK EĞİTİM ODALARININ YAYGINLAŞTIRILMASI

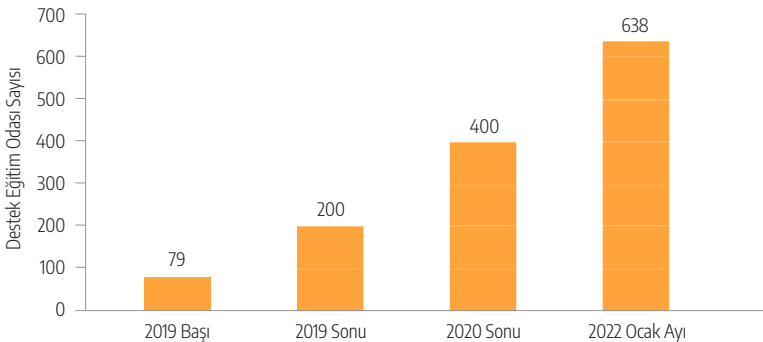
Özel eğitime ihtiyaç duyan öğrencilerimizin gereksinimleri doğrultusunda kullanabildikleri araçların temini ve ihtiyaç halinde kullanabilecekleri alanların oluşturulması eğitim ortamlarının iyileştirilmesi

açısından önem teşkil etmektedir. Destek eğitim odaları, özel eğitim ihtiyacı duyan öğrencilerimizin gereksinim duyabilecekleri materyallerle donatılmış ve sınıf ortamından ayrılmış alanlardır.

Destek eğitim odalarının kullanımı özellikle öğrencilerimizin bireyselleştirilmiş eğitim planları (BEP) dikkate alınarak planlanmaktadır. Öğretmenlerimiz ve yöneticilerimizden destek eğitim odalarının pratikte oldukça faydalı olduğuna dair geribildirimler ve yaygınlaştırılmasına yönelik öneriler doğrultusunda 2019 yılından bu yana bu odalar yaygınlaştırılmaktadır.

2019 yılında 33 ilde bulunan 79 destek eğitim odasının yılsonuna kadar 81 ile yaygınlaştırılması ve sayısının 200'e ulaşması sağlanmıştır. Bir yandan standartları da iyileştirilen destek eğitim odalarının toplam sayısı 2020 yılı içinde 400'e yükselmiştir. Şekil 6'da görüldüğü gibi Bakanlığımız, 2021 yılı içinde de destek eğitim odalarının yaygınlaştırılması için önemli adımlar atmaya devam etmiş, 2022 yılının Ocak ayı itibarıyla odaların sayısı 638'e ulaşmıştır. Destek eğitim odaları, Bakanlığımızın yapımını önceliklendirdiği alanlardan birisi olmaya devam etmektedir ve 2022 yılı içinde de sayısı daha da artırılabacaktır.

ŞEKİL 6 2019 İLE 2022 YILLARI ARASINDA OKULLARDAKİ DESTEK EĞİTİM ODASI SAYISI

D. ÖZEL EĞİTİM MESLEK OKULU ÖĞRENCİLERİNE YÜKSEKÖĞRETİME GEÇİŞ HAKKI VERİLMESİ

Eğitimin tüm kademelerine erişimin artırılması ve özel eğitime ihtiyaç duyan öğrencilerimizin erişimde desteklenmesi Bakanlığımızın öncelikleri arasında yer almaktadır. Bu kapsamda, özel eğitim meslek okullarında eğitim alan öğrencilerimizin mesleki eğitimlerinin niteliğini artırmak, istihdam önceliği sağlamak ve talep etmeleri halinde yükseköğretime geçişlerine imkân sağlamak için Bakanlığımız önemli bir adım atmıştır.

2021 yılının Ekim ayında yapılan düzenlemeye göre özel eğitim meslek okullarında eğitim alan hafif düzeyde yetersizliği ve/veya engeli olan öğrencilerin talepleri doğrultusunda Yükseköğretim Kurumları Sınavına (YKS) girmeleri ve başarı durumlarına bağlı olarak yükseköğretime geçişlerine imkân sağlanmıştır.

Aynı düzenleme ile özel eğitime ihtiyaç duyan öğrencilerimizin mesleki eğitimlerini gerçek iş ortamlarında gerçekleştirebilmeleri için İstanbul Sanayi Odası (İSO) ile iş birliği yapılmıştır. İş birliği kapsamında öğrencilerimizin mesleki eğitimlerini anlaşmalı işletmelerde gerçekleştirmesi ve öğrencilerimize istihdam önceliği verilmesi kararlaştırılmıştır.

E. GÖRME ENGELLİ ÖĞRENCİLER İÇİN İLK YARDIM EĞİTİMİ KİTABI GELİŞTİRİLMESİ

Özel eğitime ihtiyaç duyan öğrencilerimize materyal desteği sunmak amacıyla Bakanlığımızca atılan diğer bir adım da “İlk Yardım Okulu: Kahramanlar İş Başında” kitabının görme engelli öğrencilerimiz için Braille alfabesiyle basılmasıdır. Kitap çocuk sağlığı ve hastalıkları uz-

manları, çocuk ve erişkin acil tıp uzmanları, acil hemşireleri, acil tıp teknikerleri, ilk yardım eğitmenleri, klinik psikolog ve sosyal hizmet uzmanlarının görüşleri doğrultusunda hazırlanmış; ilk basımı 2021 yılının Kasım ayında gerçekleştirilmiştir. Ardından kitap içeriği bu kez görme engelli öğrencilerin erişimi için Braille alfabesi ile tekrar hazırlanmış 2022 yılının Ocak ayında basılmaya başlanmıştır.

F. BİLİM VE SANAT MERKEZLERİNİN YAYGINLAŞTIRILMASI

Bilim ve Sanat Merkezleri (BİLSEM), öğrencilerimizin eğitim süreçlerini devam ettirirken kişisel becerilerini fark etmelerini ve potansiyellerini artırmayı hedefleyen resmi kurumlardır. Bu kurumlara sınavla seçilen öğrencilerimiz, bir yandan okulların-

ÖZEL EĞİTİM
MESLEK
OKULLARINDA
EĞİTİM ALAN
ÖĞRENCİLERİN
YÜKSEKÖĞRETİM
KURUMLARI
SINAVINA
GİRMELERİNE
VE BAŞARI
DURUMLARINA
BAĞLI OLARAK
YÜKSEKÖĞRETİME
GEÇİŞLERİNE
İMKÂN
SAĞLANDI.

da örgün eğitime devam ederken bir yandan da BİLSEM'lerin sunduğu zengin altyapıdan istifade etmektedir.

Ülkemizde 1995 yılında kurulmaya başlanan BİLSEM'ler, bu tarihten itibaren öğrencilerimizin örgün eğitim süreçlerini kesintiye uğratmadan becerilerini geliştirmeleri için önemli fırsatlar sağlamaktadır (Özer, 2021a). BİLSEM'lerin sunduğu imkânların zaman içinde zenginleşmesi ve sahanın bu kurumlardan memnuniyeti doğrultusunda BİLSEM'lerin sayısı da zaman içinde artmıştır. Bakanlığımız BİLSEM'lerin sayısının artırılmasının ve Türkiye'de yaygınlaştırılmasını bir hedef olarak belirlemiştir. Bu hedef sonucunda 2020 yılı sonunda 182 olan BİLSEM sayısı 2021 yılı sonunda 225'e ulaşmıştır. Hedef doğrultusunda çalışmaya devam eden Bakanlığımız, 2022 yılında 125 BİLSEM daha açarak yılsonunda toplam BİLSEM sayısını 350'ye ulaştırmak için gerekli planlamayı yapmaktadır.

7 YAYGIN EĞİTİM VE HAYAT BOYU EĞİTİM FAALİYETLERİNİN ZENGİNLEŞTİRİLMESİ

A. YAYGIN EĞİTİM FAALİYETLERİNİN ZENGİNLEŞTİRİLMESİ

Günümüzde eğitim sistemlerinin temel hedefleri arasında eğitim faaliyetlerine toplumun tüm kesimleri tarafından ulaşımın sağlanması bulunmaktadır (OECD, 2018). Birçok eğitim sisteminde eğitim faaliyetleri çeşitlendirilmekte, bireylerin tercihlerine göre katılabilecekleri eğitim süreçleri oluşturulmaktadır. Bu kapsamda yaygın eğitim, okullarda yüz yüze gerçekleştirilen örgün eğitim süreçleri dışındaki öğrencilerimize sunulan sistematik eğitim faaliyetlerini kapsamaktadır (Combs ve Ahmed, 1974; Mok, 2011). Çeşitli nedenlerle örgün eğitime dahil olamayan öğrencilerimiz için yaygın eğitim faaliyetlerinin sürekli iyileştirilmesi büyük bir önem teşkil etmektedir.

Bakanlığımız, yaygın eğitim faaliyetlerini ağırlıklı olarak açık öğretim ortaokulu, açık öğretim lisesi ve mesleki açık öğretim lisesi aracılığıyla öğrencilerine sunmaktadır. Bu programlar, öğrencilerimize ilgili eğitim düzeyine yönelik becerileri açık öğretim aracılığıyla kazandırmaktadır.

A.1 Açık Öğretim Sınavlarının Elektronik Ortamda Gerçekleştirilmesi

Küresel ölçekte sınav uygulamalarının elektronik ortama geçişi ile sınavların uygulama sıklıkları artış göstermekte ve öğrencilerin sınav-

YAYGIN EĞİTİM
AÇIK ÖĞRETİM
ORTAOKULU,
AÇIK ÖĞRETİM
LİSESİ VE
MESLEKİ AÇIK
ÖĞRETİM LİSESİ;
HAYAT BOYU
EĞİTİM İSE
HALK EĞİTİM
MERKEZLERİ VE
OLGUNLAŞMA
ENSTİTÜLERİ
ARACILIĞIYLA
ÖĞRENCİLERE
SUNULUR.

lara erişimleri artmaktadır (McClelland ve Cuevas, 2020). Covid-19 salgını da kâğıt-kalem uygulaması şeklinde gerçekleştirilen sınav uygulamalarının elektronik uygulamaya dönüşmesini hızlandırmıştır (Gamage, de Silva ve Gunawardhana, 2020). Bakanlığımız da son dönemde gerçekleştirdiği sınavların elektronik ortama taşınması ve erişebilirliğin artırılması için önemli adımlar atmaya devam etmektedir.

Bakanlığımız, büyük ölçekli sınav uygulamalarında küresel dönüşümleri ve salgın koşullarını yakından takip etmektedir. Bakanlığımızca 2021 yılının Kasım ayında alınan karar doğrultusunda 2021-2022 eğitim öğretim yılının ilk döneminde gerçekleştirilen açık öğretim ortaokulu ve açık öğretim lisesi sınavları elektronik sınav formatında çevrim içi uygulanmıştır. Bu uygulama ile öğrenci hareketliliği azaltılmış ve gelecekteki sınav uygulamasının oluşturacağı salgın riski de en düşük düzeye indirilmiştir.

A.2 Afetten Etkilenen Öğrencilere Açık Öğretim Sınavlarına Katılım Hakkı Tanınması

2021 yılının Ağustos ayında Batı Anadolu bölgesinde meydana gelen sel felaketinden öğrencilerimiz de etkilenmiştir. Yaşanan afet durumunun öğrenme süreçlerinin önüne geçmemesi için Bakanlığımız harekete geçmiş, afette etkilenen bölgelerde yaşayan ve açık öğretim ortaokulu ve lisesi sınavlarına başvuru yapamayan öğrencilerimize yeni bir sınav hakkı sunmuştur.

Sınav başvurusu yapamayan öğrencilerin belirlenmesinde il ve ilçe milli eğitim müdürlükleri etkin bir şekilde çalışmış ve öğrencilerle iletişim kurulmasını sağlamıştır. Bu kapsamda, açıklanan takvimde 13 Ağustos 2021’de tamamlanan kayıt işlemleri afetten etkilenen öğrenciler için tekrar açılmış ve bu öğrencilerin kayıtları 23-24 Ağustos 2021 tarihlerinde alınmıştır. Böylece afetten etkilenen bölgelerde yaşayan öğrencilerimizin yaygın eğitim faaliyetlerine yönelik mağduriyeti engellenmiştir. Ayrıca afetten etkilenen öğrencilerimizin eğitime erişim olanaklarını desteklemek üzere 10.000 adet tablet bilgisayar seti dağıtılmış ve bu illerimizdeki okullara 2.965 adet etkileşimli tahta kurulmuştur.

A.3 Açık Öğretim Sınavlarına Katılan Öğrencilere İnternet Erişim Desteği Sağlanması

Bakanlığımız tarafından gerçekleştirilen sınav uygulamalarının elektronik ortama taşınması sınavlara erişimi artırmanın yanında öğrencilerimizin internete erişimlerini de kritik hale getirmiştir. Elektronik ortamda uygulanan sınavlarda öğrencilerimizin erişim sorunu yaşamamaları için Bakanlığımız 24 Ocak 2022 tarihinde önemli bir karar almıştır. Bu karar doğrultusunda internet erişimi olmayanlara ve önceki sınavlarda sınav tedbir uygulaması olan öğrencilere talepleri doğrultusunda internet desteği sağlanmaktadır.

AÇIK ÖĞRETİM LİSESİ
ÖĞRENCİLERİNİN
EĞİTİMLERİNİ
TAMAMLAMALARI
İÇİN SEKİZ DÖNEM
ŞARTI BEŞ DÖNEME
DÜŞÜRÜLDÜ.

A.4 Açık Öğretim Lisesi Öğrencilerinin Eğitimlerini Tamamlamaları İçin Sekiz Dönem Şartının Beş Döneme Düşürülmesi

Açık öğretim lisesi öğrencilerimizin eğitimlerini tamamlayarak yükseköğretime veya iş piyasasına geçişlerini hızlandırmak için Bakanlığımız Kasım

ayı içinde önemli bir adım atmıştır. Yapılan düzenleme ile 18 yaş ve üzerindeki mezunlarımızın mezun olmak için en az sekiz dönem eğitim alması şartı düşürülmüştür. Bu düzenleme ile 18 yaş ve üzerindeki mezunlarımızın, sınavlarında başarılı olmaları durumunda beş dönemde mezun olmalarına imkân sağlanmıştır.

B. HAYAT BOYU ÖĞRENME FAALİYETLERİ

Günümüzde değişim, günlük hayatımızın kaçınılmaz bir parçasını oluşturmaktadır. Bilişim teknolojilerinde yaşanan gelişim de günlük hayatımızdaki değişimleri hızlandırmakta ve bu değişime uyum sağlamak için sürekli yeni öğrenmelere ihtiyaç duymaktayız. Hayat boyu öğrenme, eğitimi yaşam boyu devam eden bir süreç olarak tanımlamakta ve bireylerin yaşamlarını çağın gerçeklerine uyumlu şekilde yaşamaları için sürdürülen eğitim faaliyetlerini ifade etmektedir (UNESCO, 2020b)

B.1 Halk Eğitim Merkezlerine Erişimin Artması

Bakanlığımızın hayat boyu eğitim kapsamında sunduğu eğitimlerin bir bölümü Halk Eğitim Merkezleri aracılığıyla gerçekleştirilmektedir. Bu merkezlerde öğrencilerimize 73 alanda 3 bin 754 kurs programı sunulmaktadır.

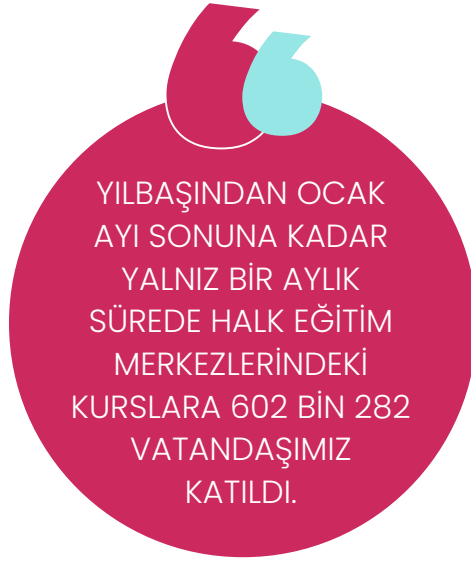

Kurs programlarına vatandaşlarımız da büyük bir talep göstermektedir. Salgının oluşturduğu sınırlılıklara rağmen son altı ayda açılan 209 bin 360 kursa toplam 3 milyon 466 bin 136 vatandaşımız katılmıştır.

Halk eğitim merkezlerine yönelik katılıma dair önemli bir gösterge de 2022 yılının Ocak ayında elde edilmiştir. Yılbaşından Ocak ayı sonuna kadar yalnız bir aylık sürede Halk Eğitim Merkezlerindeki kurslara 602 bin 282 vatandaşımız katılmıştır. Vatandaşlarımızın kurslara yönelik yılbaşından bu yana gösterdikleri büyük talep, bu yıl kursiyer sayısının daha da artmasını muhtemel hale getirmektedir.

B.2 Halk Eğitim Merkezlerinden Alınan Sertifikaların e-Devlete Taşınması

Vatandaşlarımızın Halk Eğitim Merkezlerimizdeki eğitimler sonunda aldıkları sertifikalara ulaşımını kolaylaştırmak üzere sertifikaların e-Devlet sistemine taşınması sağlanmıştır. Böylece vatandaşlarımızın kazandıkları becerileri belgelemek üzere tekrar eğitim kurumlarına gitmelerine ve beklmelerine gerek kalmamaktadır.

B.3 Olgunlaşma Enstitülerinin Ar-Ge Merkezi Haline Getirilmesi ve Rekor Tasarım Tescil Başvuru Sayısına Ulaşması

Bakanlığımızın sunduğu hayat boyu öğrenme ortamları arasında olgunlaşma enstitüleri de bulunmaktadır. Bu enstitüler, geleneksel Türk kültürünün yaşatılması için vatandaşlarımıza mesleki beceriler kazandırılmasını amaçlayan eğitim kurumlarıdır. Olgunlaşma enstitülerimizde hediyelik eşya, giyecek, takı, ev eşyası ve hediyelik ürünlerin yapımına dair geleneksel yöntemler öğretilmektedir. Bu kurumlardaki eğitimlere katılan vatandaşlarımız, geleneksel Türk kültürünün çeşitli kollarında eğitim almakta ve kazandıkları mesleki becerilerle bu kültürün devamına katkıda bulunmaktadır.

Olgunlaşma enstitülerinin üretim kapasitesini güçlendirmek ve ürün skalasını genişletmek için Bakanlığımız 14 Eylül 2021'de önemli bir karar almış ve enstitülerin Ar-Ge merkezlerine dönüştürülmesi sürecini başlatmıştır. Bu amaç doğrultusunda enstitülere yaklaşık 6 milyon TL başlangıç desteği sağlanmıştır.

Atılan adımların sonuçları da kısa süre içinde görülmeye başlanmış-
tır. Yaklaşık dört aylık bir süre sonunda -Ocak ayı içinde- enstitüler-
den 7 bin 482 ürün için tasarım tescil başvurusu yapılmış ve başvu-
rulardan 6 bin 830 ürünün tasarım tescili alınarak bu alanda rekor
düzeye ulaşılmıştır.

8

ÇEVRE VE İKLİM DOSTU OKULLAR

Günümüzde artan üretim, değişen tüketim alışkanlıkları ve doğal kaynakların azalması gibi faktörler, yaşadığımız çevre ve iklim sorunlarını önemli ölçüde artırmaktadır (European Environment Agency, 2012; Myers ve Kent, 2003).

Yaşanan sorunlar günlük yaşamımızı doğrudan etkilemekte ve küresel ölçekte hızla yayılmaktadır (Kothari ve Arnall, 2019). Yakın zamanda tanıklık ettiğimiz salgın, yaşanan sel felaketleri, artan orman yangınları gibi afetler bu sorunların en görünür olanlarıdır. Bu durum, en önemli varlığımız olan doğanın korunmasına yönelik çalışmaların önemini de artırmaktadır.

Doğanın korunmasına yönelik adımlar özellikle 2000'li yıllar sonrasında eğitim alanında da öne çıkmaktadır. Eğitim kurumlarının çevreye duyarlı şekilde tasarlanması, doğanın gördüğü hasara dair farkındalık çalışmaları yapılması, çevrenin korunmasına dair konuların müfredata eklenmesi gibi uygulamalar günümüz eğitim sistemlerinde kullanılmaktadır (Louw, 2013; Marable, 2014).

Eğitim aracılığıyla öğrencilerimize kazandırmak istediğimiz temel becerilerden birisi de doğa bilincidir. Doğa bilinci ve çevreyi korumaya yönelik kazanımlar uzun yıllardır eğitim sistemimizin farklı kademelerinde kazandırılmaktadır. Diğer taraftan, bu becerilerin öğrencilerimiz tarafından içselleştirilmesi ve gündelik yaşamlarının bir parçası haline gelmesi için büyük ölçekli projeler gerçekleştirilmektedir. Bu bölümde son 180 günde gerçekleştirilen projeler ve atılan adımlar kısaca özetlenmiştir.

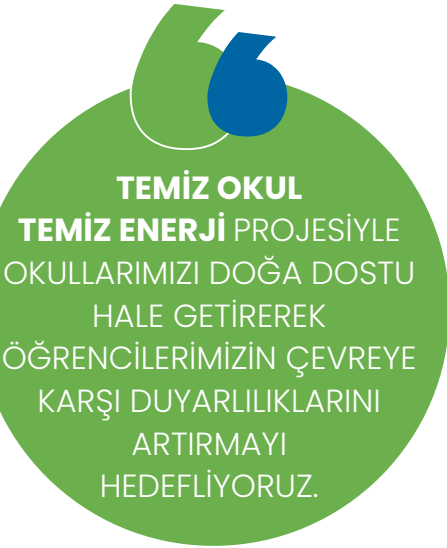

YAKIN
ZAMANDA
TANIKLIK
ETTİĞİMİZ
SALGINLAR,
SEL FELAKETLERİ
VE ORMAN
YANGINLARI
GİBİ AFETLER,
DOĞANIN
KORUNMASINA
YÖNELİK
ÇALIŞMALARIN
ÖNEMİNİ
ARTIRIYOR.

A. TEMİZ OKUL TEMİZ ENERJİ PROJESİ

Okullarımızın fiziksel özellikleri ve psikolojik ortamları öğrenci çıktılarıyla ilişkilidir (Maxwell vd., 2017; Sweetland ve Hoy, 2000). Okulun tüm bileşenleriyle doğayı korumaya dönük bir yapıda düzenlenmesi öğrencilerin farkındalığının artmasını sağlayacak ve öğrencilerin de okul kültürünü içselleştirmelerini kolaylaştıracaktır. Dolayısıyla doğayı korumaya yönelik uygulamaların başlangıç noktası olarak okulun seçilmesi önem teşkil etmektedir.

2022 yılının Ocak ayında başlatılan projede öğrencilerimizin çevreye karşı duyarlılıklarını artırmak için okul odağı alınmıştır. Okullarımızı doğa dostu hale getirmek için birçok açıdan iyileştirmeler gerçekleştirilmeye başlanmıştır. Okullarımızın fiziksel özelliklerini dikkate alarak uygun okullarımızda güneş enerjisini kullanabilmek için güneş panelleri kurulacaktır. Benzer şekilde, su tasarrufu yapabilmek için suyun bilinçli kullanımına dair farkındalık çalışmaları yürütülecek ve yağmur

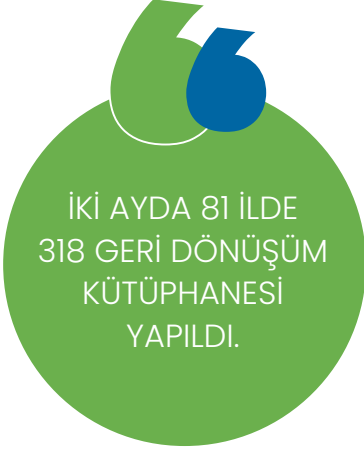
suyu arıtma sistemleri kurulacaktır. Öğrencilerimize atıkların dönüşümü ve doğru kullanımı hakkında bilgilendirme yapılarak okullarımız atıkların ayrıştırılabildiği sistemlerle donatılacaktır. Okul kütüphanelerine çevre bilinci ve iklim değişikliğini konu alan 250 bin kitap eklenecektir. Tüm kaynakların bilinçli kullanım gözetilerek okulların fiziksel koşulları iyileştirilecektir.

B. SIFIR ATIK PROJESİ

Günümüzde değişen tüketim alışkanlıklarına bağlı olarak büyük bir artış gösteren atıklar, doğamız için önemli bir tehdit oluşturmaktadır. Atıkların neden olduğu olumsuzluklar, birçok ülkede atıkların yönetimine dair büyük ölçekli projelerin yürütülmesine neden olmaktadır. Diğer taraftan, atıkların etkin yönetimi için atıkların oluşumu ve toplanması belirleyici olmaktadır. Bu nedenle tüketimlerimizin yol açtığı atıklar hakkında bilgi sahibi olmak, mümkün olduğunca az atık üretmek ve atıklarımızı doğru şekilde sınıflamak toplumumuzun refahı açısından da oldukça önemlidir.

Bakanlığımız tarafından yürütülen Sıfır Atık Projesi, öğrencilerimize çevre duyarlılığı kazandırmak ve atıkların doğru şekilde tasnif edilerek geri dönüşüme kazandırılmasını amaçlayan büyük ölçekli bir projedir. Projede doğru şekilde gruplandırılan atıkların geri dönüşümleri takip

edilmekte ve yeniden üretimleri sağlanmaktadır. Böylece öğrencilerin israfa karşı farkındalıkları artırılmaktadır. 20 Eylül itibarıyla Bakanımız Mahmut Özer, proje kapsamında geri dönüşüm ile üretilen 6 milyon defteri öğrencilerimizle paylaşmıştır.

Sıfır Atık konusunda farkındalığı artıracak bir diğer çalışma ise “Kütüphanesiz Okul Kalmayacak” projesi kapsamında geri dönüşüm malzemelerinden üretilen kütüphaneler olmuştur. 2022 yılı Ocak ayında her ilde en az bir tane olmak üzere 81 ilde 250 geri dönüşüm kütüphanesi yapma hedefi belirlenmiştir. Ocak ayı sonu itibarıyla bu hedefin de üzerine çıkılarak 318 adet geri dönüşüm kütüphanesi yapılmıştır. Hedef 2022 yılı sonu itibarıyla 1.000 geri dönüşüm kütüphanesi kurmaktır. Böylece sıfır atık kültürünün çok boyutlu hayata geçirildiği örnekler oluşturarak okullarımızı çevre dostu okullar haline getireceğiz.

C. ÇEVRE BİLİNCİ VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİNİN MÜFREDATA DAHİL EDİLMESİ

Öğrencilerimizde çevre hassasiyeti ve doğaya yönelik farkındalığı artırmayı amaçlayan diğer bir uygulama da çevre bilinci ve iklim değişikliği dersinin müfredata kazandırılmasıdır. Diğer projelerle okullarımızda oluşturulması amaçlanan çevre hassasiyetinin müfredata eklenen dersle pekiştirilmesi amaçlanmaktadır.

Bakanlığımız tarafından 18 Aralık tarihinde alınan karara göre 2015 yılından beri 7. veya 8. sınıflarda haftada 2 saat seçmeli olarak okutulan ‘çevre eğitimi’ dersi, 2022-2023 eğitim-öğretim yılından itibaren 6. ve 7. sınıflarda 1 saat, 8. sınıflarda ise 1 ya da 2 saat yine seçmeli

olarak 'çevre eğitimi ve iklim değişikliği' adı altında uygulanacaktır. Bu değişiklikte çevre eğitimi dersinin kapsamı genişletmiş ve müfredattaki ağırlığı arttırılmıştır.

D. OKULLARIN DOĞALGAZ DÖNÜŞÜMLERİNİN TAMAMLANMASI

Doğalgaz, çevre dostu olması ve kullanım kolaylığı dolayısıyla günümüzde en sık kullandığımız kaynaklar arasındadır. Kömür gibi alternatiflerine göre havayı çok daha az kirleten ve daha kolay temin edilebilen bir yakıt olan doğalgazın kullanımı okullarımız açısından önemlidir. Doğalgaz dönüşümleri gerçekleştirilmiş okullarımız hava kirliliğine çok daha duyarlı olmakta ve yakıt kontrollerini daha kolay gerçekleştirebilmektedir.

Bakanlığımız 2021 yılı içinde okullarımızın doğalgaz dönüşümlerini hızlandırmak için önemli bir bütçe ayırmıştır. Yıl içinde okullarımız için ayrılan toplam 690 milyon TL'lik kaynak ile talep eden illerdeki tüm

2021 YILIDA
OKULLARIMIZIN
DOĞALGAZ
DÖNÜŞÜMLERİ
İÇİN 690
MİLYON TL'LİK
KAYNAK
AYRILDI.

okullarımızın doğalgaz dönüşümleri gerçekleştirilmiştir. Bakanlığımız 2022 yılında büyük bir hedef daha koyarak doğalgaza erişimi olan tüm illerdeki okullarımızın doğalgaz dönüşümlerini tamamlamak üzere gerekli işlemlere devam etmektedir.

E. İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ VE ÇEVRE EĞİTİMİ SEMİNERLERİ

Çevre ve iklim dostu okulların oluşturulmasında, bu konuda öğrencilere bilinç sağlanmasında önemli aktörler yine öğretmenlerimiz olacaktır. Bu gerçeklikten hareketle Bakanlığımıza bağlı okul ve kurumlarda görev yapan öğretmenlerin iklim değişikliği ve çevre ile atık yönetimi ve sıfır atık konusunda bilgi ve becerilerini artırmak amacıyla İklim Değişikliği ve Çevre Eğitimi Seminerleri ile Atık Yönetimi ve Sınıf Atık Seminerleri düzenlenmiştir. Eğitim 24 Ocak 2022- 04 Şubat 2022 tarihlerinde ÖBA (Öğretmen Bilişim Ağı) üzerinden tüm öğretmenlerin erişimine açılmış ve bu eğitimler sonunda İklim Değişikliği ve Çevre Eğitimi Seminerine katılan 64 bin 924 öğretmen, Atık Yönetimi ve Sınıf Atık Seminerine katılan 63 bin 823 öğretmen belge almaya hak kazanmıştır.

9

EĞİTİMDE KÜRESEL İŞ BİRLİKLERİ

21. yüzyıl dünyasında sosyal, siyasal ve ekonomik alanda büyük değişim ve dönüşümler yaşanmaktadır.

Bir yandan bilgi ve iletişim teknolojilerinde hızla değişimler yaşanırken bir yandan da iklim değişikliği, doğal afet, savaş ve göç gibi dünyayı derinden sarsan gelişmelere tanıklık edilmektedir.

Eğitim sistemlerinin bu değişim ve dönüşümler çerçevesinde güçlendirilmesi, eğitimin niteliğinin sürekli artırılması için uluslararası iş birlikleri önem arz etmektedir.

Millî Eğitim Bakanlığı, Birleşmiş Milletler (BM), BM Eğitim, Bilim ve Kültür Teşkilatı (UNESCO), Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu (UNICEF), Avrupa Konseyi (AK), İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD), Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (EİT), Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü (KEİ), İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT), Dünya Bankası, Türk Konseyi, Uluslararası Eğitim Başarılarını Değerlendirme Kuruluşu (İEA) gibi uluslararası kuruluşlarla güçlü iş birlikleri geliştirmekte ve küresel eğitim politikalarına ilişkin aktif rol üstlenmektedir.

Asya'dan Avrupa'ya, Amerika'dan Afrika ve Avustralya'ya kadar dünya ülkeleriyle ve gönül coğrafyamızla uluslararası düzeyde iş birlikleri kurarak, eğitim alanında tecrübe paylaşımlarında bulunmaktadır. Bu bölümde Millî Eğitim Bakanlığının 180 günde gerçekleştirdiği uluslararası etkinlikler ve iş birlikleri ele alınmıştır.

MEB,
ULUSLARARASI
KURULUŞLARLA
GÜÇLÜ İŞ
BİRLİKLERİ
GELİŞTİRİYOR VE
KÜRESEL EĞİTİM
POLİTİKALARINA
İLİŞKİN
AKTİF ROL
ÜSTLENİYOR.

A. TÜRK KONSEYİ EĞİTİM BAKANLARI 6. TOPLANTISI VE ULUSLARARASI TÜRK AKADEMİSİ BİLİM KONSEYİ 4. TOPLANTISI

3-4 Kasım 2021 tarihinde İstanbul'da Millî Eğitim Bakanı Mahmut Özer'in ev sahipliğinde Türk Konseyi Eğitim Bakanları 6. Toplantısı ve Uluslararası Türk Akademisi Bilim Konseyi 4. Toplantısı gerçekleştirilmiştir. Türk dili konuşan ülkeler arasında iş birliğini teşvik etmek amacıyla uluslararası bir örgüt olan Türk Konseyi, başta eğitim olmak üzere birçok alanda önemli görevler üstlenmektedir. Türk Konseyi çatısı altında yürütülen Ortaöğretim/Lise Düzeyinde Öğrenci, Öğretmen ve Uzman Değişim Programları, Kardeş Okul Programı, ve Ortak Türk Tarihi, Türk Edebiyatı ve Türk Dünyası Coğrafyası kitap çalışmaları devam eden önemli iş birliği çalışmalarıdır.

6.'sı gerçekleşen Türk Konseyi Eğitim Bakanları toplantısına Azerbaycan, Kırgızistan, Özbekistan, Macaristan ve Kazakistan ülkeleri bakanlık düzeyinde katılım sağlamıştır. Toplantıda ortak dil, tarih ve kültür birlikteliği bulunan Türk halkları ile eğitim alanında tecrübe paylaşımlarında bulunularak yeni Eğitim İş Birliği Anlaşmaları geliştirilmiştir.

B. III. TÜRKİYE-AFRİKA ORTAKLIK ZİRVESİ

III. Türkiye-Afrika Ortaklık Zirvesi, 16-18 Aralık 2021 tarihlerinde Sayın Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın ev sahipliğinde İstanbul Kongre Merkezinde düzenlenmiştir. Millî Eğitim Bakanı Mahmut Özer'in başkanlığında gerçekleşen Eğitim Bakanları oturumuna Afrika'dan 15 ülkeden 13 Eğitim Bakanı, 4 Bakan Yardımcısı katılmıştır. Oturumlar sonrasında ülke temsilcileriyle ikili görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Zirve kapsamında tarihi tecrübemiz, toplumsal, siyasal ve kültürel birikimimiz, sahip olduğumuz imkân ve kaynaklar çerçevesinde Afrika ülkele-

riyle karşılıklı fayda temelinde iş birlikleri geliştirilmiştir. Bu kapsamda Libya ve Moritanya ülkeleriyle eğitim alanında iş birliğine yönelik anlaşmalar imzalanmıştır.

C. YENİDEN AÇILIŞININ 70. YILINDA İMAM HATİP OKULLARI VE TÜRKİYE’DE DİN EĞİTİMİ ULUSLARARASI SEMPOZYUMU

15-17 Ekim 2021 tarihleri arasında İstanbul’da “Yeniden Açılışının 70. Yılında İmam Hatip Okulları ve Türkiye’de Din Eğitimi Uluslararası Sempozyumu” gerçekleştirilmiştir. Millî Eğitim Bakanlığı, Uluslararası Medeniyet Araştırmaları (MEDAR) ve ÖNDER İmam Hatip Hatip Mezunları Derneği ile ortaklaşa gerçekleştirilen sempozyumda, Türkiye’nin 70 yıllık imam hatip okulu ve din eğitimi tecrübesinin uluslararası alanda çeşitli İslam ülkeleriyle paylaşılması amaçlanmıştır. Balkanlar, Kuzey Afrika,

Orta Asya, Orta Doğu ve Uzak Doğu gibi bölge ülkelerin temsilcileriyle gerçekleşen toplantıda uluslararası imam hatip okulları, din, ahlak ve değerler eğitimi konuları kapsamlı bir şekilde ele alınmıştır.

D. MEB-UNICEF EĞİTİM PROGRAMI 2021 YILLIK DEĞERLENDİRME VE 2022 YILI PLANLAMA TOPLANTISI

MEB-UNICEF Eğitim Programı 2021 Yıllık Değerlendirme ve 2022 Planlama Toplantısı 29 Kasım 2021 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Toplantı çerçevesinde 2021 yılında UNICEF ve Millî Eğitim Bakanlığı arasında gerçekleşen iş birlikleri ve projeler detaylı bir şekilde ele alınmış, 2022 yılında yapılması planlanan projeler hakkında görüşmeler gerçekleşmiştir.

E. UNESCO 41. GENEL KONFERANSI

Genel Konferans UNESCO'nun 2 yılda bir toplanan üst karar organı olup üye ülkeler tarafından Bakan düzeyinde katılım sağlanmaktadır. Genel Konferansta üye ülkeler tarafından ulusal beyan sunumları yapılmakta olup Yürütme Kurulu üyeleri seçilmektedir.

41'inci UNESCO Genel Konferansı 9-24 Kasım 2021 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Ülkemiz ulusal beyanı Mili Eğitim Bakanı Mahmut Özer tarafından 11 Kasım 2021 oturumunda video mesaj yoluyla sunulmuştur.

Konferansta ülkemiz, 2017-2021 döneminde ilk kez yer aldığı UNESCO'nun en üst icra organı olan Yürütme Kuruluna oy kullanan 178 ülkeden 158'inin oyunu alarak 2021-2025 dönemi için tekrar seçilmiştir.

F. V. ALMANYA YILLIK EĞİTİM DEĞERLENDİRME ÇALIŞTAYI

Almanya’da Bakanlığımızca sunulan eğitim hizmetlerinin daha verimli yürütülmesini sağlamak, okullarda ve diğer eğitim kurumlarında uygulanan eğitim programlarının hazırlanması ve geliştirilmesi, uygulamada karşılaşılan aksaklıkların giderilmesi için alınacak önlemleri görüşülmesi, 2020/2021 eğitim yılında yapılan faaliyetlerin değerlendirilmesi, 2021/2022 yılı faaliyetlerini planlanması amacıyla 30 Eylül-1 Ekim 2021 tarihlerinde “V. Almanya Yıllık Eğitim Değerlendirme Çalıştayı” düzenlenmiştir.

G. YURTDIŞI TEŞKİLATINDA GELİŞMELER

Bakanlığımız yurtdışı teşkilatına kadro tahsisi yapılan yeni temsilciliklerimizin kurulum çalışmaları devam etmiş ve bu kapsamda; T.C. Varşova Büyükelçiliği Eğitim Müşavirliği ve T.C. Amsterdam Başkonsolosluğu Eğitim Ataşeliğinin kurulumu gerçekleştirilerek filen hizmet vermeye başlamıştır.

T.C. Madrid, T.C. Pretorya ve T.C. Hartum Büyükelçiliği Eğitim Müşavirliklerinin kurulum işlemleri yürütölmekte ve T.C. Londra Başkonsolosluğu nezdinde Eğitim Ataşeliği ihdasına yönelik çalışmalar devam etmektedir.

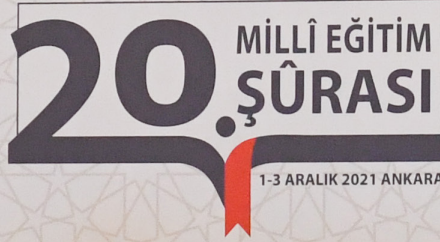
Bakanlığımız yurtdışı teşkilatında daimi görevle atanan ya da geçici süreyle görevlendirilen Eğitim Müşaviri ve Eğitim Ataşesi sayısı 62'den 66'ya yükselmiştir. Tedviren işlemleri yürütölen temsilciliklerimiz ile birlikte Bakanlığımız yurtdışı teşkilatı hâlihazırda 46 ölkede 72 temsilcilik ile hizmet vermektedir.

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

10

**20. MİLLÎ
EĞİTİM ŞÛRASI**

01-03 ARALIK 2021

Eğitim sistemimizin en önemli danışma kurulu olan Millî Eğitim Şurasının 20.'si yedi yıl aradan sonra 1-3 Aralık 2021 tarihinde gerçekleşmiştir.

Akademisyenlerden öğretmenlere, velilerden vakıf ve derneklere, iş dünyasından kamu ve sivil toplum kuruluşlarına kadar toplumun her kesiminden eğitim paydaşlarının geniş katılımıyla gerçekleşen 20. Millî Eğitim Şurasının ana teması “Eğitimde Fırsat Eşitliği” olarak belirlenmiştir. Bu ana tema çerçevesinde Temel Eğitimde Fırsat Eşitliği, Mesleki Eğitimin İyileştirilmesi ve Öğretmenlerin Mesleki Gelişimleri gündem maddeleriyle komisyonlar toplanmış ve genel kurulda yapılan oylama neticesinde 128 maddelik tavsiye karar alınmıştır. Bu tavsiye kararların uygulanmasına ilişkin Bakanlığımız bir izleme ve değerlendirme mekanizması oluşturmuştur.

Şura kararlarıyla ilişkili olarak Bakanlığımızın uyguladığı proje ve politikalardan bazıları Tablo 4’te sunulmuştur. Tablo’da da görüldüğü üzere Bakanlığımız icraatlarıyla şura kararlarının çoğu birbiriyle ilişkilidir.

**20. MİLLÎ EĞİTİM
ŞURASININ
ANA TEMASI
“EĞİTİMDE
FIRSAT EŞİTLİĞİ”
OLARAK
BELİRLENDİ.**

Yapılanlar	20. MEB Şura Tavsiye Kararları
2022 yılında toplam 3000 yeni anaokulu ve 40.000 yeni ana sınıfı açılması hedefi doğrultusunda Ocak ayı sonu itibarıyla 59 yeni ana okulu ve 6.950 yeni ana sınıfı açıldı. 214 yeni anaokulunun ihalesi yapıldı, 1.095 yeni anaokulu yatırım planına dahil edildi. 1.632 yeni anaokulu için ise arsa çalışmaları devam etmektedir. 3 Şubat 2022 tarihinde Öğretmenlik Meslek Kanunu çıkarıldı.	Madde 1. Beş yaş okullaşma oranının kısa vadede %100'e ulaştırılması için gerekli fiziki, beşerî ve mali imkânlar sağlanmalıdır. Ayrıca 3-4 yaş için de eğitime erişim imkânları artırılmalıdır. Daha erken yaşlarda (0-3 yaş) bütüncül, kapsayıcı ve entegre bir yaklaşımla erken çocukluk eğitime ve bakım hizmetlerine erişim sağlanması için çalışmalar yapılmalıdır. Madde 106. Mesleki gelişim programları öğretmenlerin kariyer gelişimini destekler nitelikte planlanmalıdır. Bu bağlamda bölgenin, okulun ve öğretmenin gereksinimlerine uygun şekilde gelişim planları uygulamaya konulmalıdır. Öğretmenler, atandıkları bölge ve okulun sosyolojik, ekonomik, kültürel vb. şartlarına göre uyum ve mesleki gelişim programı eğitime tabi tutulmalıdır. Madde 109. Adaylık Kaldırma Sınavı (AKS) kaldırılmalıdır. Madde 116. Öğretmenlik Meslek Kanunu çıkarılmalıdır. Kanun, resmî ve özel tüm okullarda çalışan öğretmenleri kapsayacak şekilde düzenlenmelidir. Madde 117. Öğretmenlik mesleğini ve yöneticiliği daha cazip hâle getirecek şekilde maaş ve özlük hakları yeniden düzenlenmelidir. Madde 121. Öğretmenler için ödüllendirme sistemi veri temelli olarak yeniden düzenlenmelidir. Madde 123. Emekli ve görevde olan öğretmenler için 3600 ek gösterge verilmelidir. Madde 126. Öğretmenlik bir kariyer mesleği olarak düzenlenmelidir. Kariyer sürecindeki ilerlemelerde öğretmenlerin özlük haklarında anlamlı ve belirgin artışlar sağlanmalıdır.
Öğretmen Bilişim Ağı (ÖBA) kuruldu.	Madde 115. Öğretmenler tarafından geliştirilen örnek uygulamalar, Millî Eğitim Bakanlığınca dijital bir platform üzerinde sergilenerek diğer öğretmenlerin kullanımına sunulmalıdır.

Yapılanlar

20. MEB Şura Tavsiye Kararları

24 Ocak 2022 - 04 Şubat 2022 yarıyıl tatilinde Öğretmen Bilişim Ağı (ÖBA) üzerinden uzaktan hizmet içi eğitim faaliyetleri düzenlendi. İklim değişikliği ve çevre eğitimlerinden dijital becerilerin geliştirilmesine, geçici koruma statüsündeki çocuklara yönelik rehberlik eğitimlerinden İngilizce dil sistemi öğretimi eğitimlerine kadar öğretmenlerimize farklı alanlarda çok boyutlu ve kapsamlı mesleki gelişim eğitimi programı düzenlendi. Bu faaliyetler salgın koşulları dikkate alınarak uzaktan veya yüz yüze olarak düzenlendi.

Madde 101. Öğretmenlerin mesleki gelişim programları ihtiyaçlara göre sürdürülebilir ve yenilenebilir olarak yeniden yapılandırılmalı; yetişkin eğitim ilkelerine uygun, okul, ilçe, il eğitim kurulları ve zümreleri daha işlevsel hâle getirilmelidir.

Madde 102. Öğretmenlerin mesleki gelişim programları güncel ihtiyaçlar temelinde belirlenmelidir. Bu kapsamda teknoloji, uzaktan eğitim, harmanlanmış eğitim, çevrim içi psikolojik danışmanlık, özel eğitim ve kaynaştırma eğitimi, yabancı dil, bağımlılıkla mücadele, temel sağlık bilgisi, afet yönetimi ve acil durum eğitimleri verilmelidir. Hizmet içi eğitimler yüz yüze, uzaktan ve harmanlanmış olarak çeşitlendirilmelidir.

Madde 106. Mesleki gelişim programları öğretmenlerin kariyer gelişimini destekler nitelikte planlanmalıdır. Bu bağlamda bölgenin, okulun ve öğretmenin gereksinimlerine uygun şekilde gelişim planları uygulamaya konulmalıdır. Öğretmenler, atandıkları bölge ve okulun sosyolojik, ekonomik, kültürel vb. şartlarına göre uyum ve mesleki gelişim programı eğitimine tabi tutulmalıdır

3308 Sayılı Mesleki Eğitim Kanununda düzenlemeler yapıldı.

Madde 95. Mesleki ve teknik eğitimin özendirilmesi için başarılı öğrenciler başta olmak üzere tüm öğrencilere sağlanan burs ve diğer imkânlar artırılmalıdır.

Madde 69. İş gücü piyasasında ihtiyaç duyulan becerilere yönelik kısa süreli ulusal tanınırlığı olan mesleki ve teknik eğitim programları düzenlenmelidir.

Okul öncesi eğitimin yaygınlaştırılması için İstanbul'da 100 yeni anaokulu yapımı çalışmaları başlatıldı. MEB ile TOBB arasında imzalanan protokolle 154 ilçeye 154 yeni okul yapılması planlandı.

Madde 37. Derslik yapımında ve planlamasında kentsel ve kırsal yerleşim sistemlerindeki hareketlilik ve nüfus projeksiyonu dikkate alınmalıdır. Ayrıca şehir imar planları, kentsel dönüşüm ve toplu konut planlamalarında öncelikle okul öncesi eğitim ve ilkökul olmak üzere eğitim kurumları tesis edilmelidir.

"Temel Eğitimde 10.000 Okul Projesi" başlatıldı.

Madde 43. Eğitim öğretim hizmetlerinin daha etkili sürdürülmesi için her okulun ihtiyaçlarının karşılanmasında dezavantajlı okullar öncelenerek okula özgü esnek bütçe sağlanmalıdır.

Madde 44. Dezavantajlı bölgeler başta olmak üzere tüm okullarda fiziki kapasite, donatım malzemeleri, eğitim materyalleri, spor tesisleri, kütüphane, dijital içerikler vb. iyileştirme çalışmaları yapılmalıdır.

Nüfusu az ve dağınık olan köy ve benzeri yerleşim yerlerinde ana sınıfı açılabilmesi için gerekli olan öğrenci sayısı 10'dan 5'e düşürüldü.

Madde 1. Beş yaş okullaşma oranının kısa vadede %100'e ulaştırılması için gerekli fiziki, beşerî ve mali imkânlar sağlanmalıdır. Ayrıca 3-4 yaş için de eğitime erişim imkânları artırılmalıdır. Daha erken yaşlarda (0-3 yaş) bütüncül, kapsayıcı ve entegre bir yaklaşımla erken çocukluk eğitimine ve bakım hizmetlerine erişim sağlanması için çalışmalar yapılmalıdır.

Madde 3. Dezavantajlı bölgeler ve gruplara yönelik okul öncesi eğitime erişimi kolaylaştırmak için bölge ve ailelerin ihtiyaçlarına yönelik farklı modeller (gezici öğretmen sınıfı, gezici sınıf, taşıma merkezi ana sınıfı, yaz eğitimi, taşınmalı eğitim, ev temelli eğitim, toplum temelli erken müdahale modeli, mobil anaokulu vb.) kendi standartları geliştirilerek kullanılmalıdır.

Madde 4. Okul öncesi eğitime kazandırılacak mekânların (okul binası, sağlık merkezleri, belediye binaları vb. kurum binaları) olması durumunda taşınmalı eğitim yerine yerinde eğitim öncelikli olarak değerlendirilmelidir.

300 adet 2 derslikli konteyner ve 150 adet 2 derslikli prefabrik ana sınıfı yapımına başlandı.

Madde 1. Beş yaş okullaşma oranının kısa vadede %100'e ulaştırılması için gerekli fiziki, beşerî ve mali imkânlar sağlanmalıdır. Ayrıca 3-4 yaş için de eğitime erişim imkânları artırılmalıdır. Daha erken yaşlarda (0-3 yaş) bütüncül, kapsayıcı ve entegre bir yaklaşımla erken çocukluk eğitimine ve bakım hizmetlerine erişim sağlanması için çalışmalar yapılmalıdır.

Madde 4. Okul öncesi eğitime kazandırılacak mekânların (okul binası, sağlık merkezleri, belediye binaları vb. kurum binaları) olması durumunda taşınmalı eğitim yerine yerinde eğitim öncelikli olarak değerlendirilmelidir.

Daha önceden yazılmış kitaplarla birlikte yaklaşık 110 öykü kitabı ve sınıf için ahşap kitaplık setinin yaklaşık 46 bin dersliğe verilmesi planlandı.

Madde 10. Okul öncesi eğitimin yaygınlaştırılmasında nicelik ve nitelik birlikte düşünülmelidir. Bu kapsamda okul öncesi eğitimi kurumlarının eğitim materyalleri, program, sınıf içi, sınıf dışı ortam ve personele ilişkin kalite standartları güncellenmeli ve yaygınlaştırılmalıdır.

Madde 57. Okullarda bulunan kütüphanelerin içerikleri zenginleştirilmeli ve çeşitliliği kaynak da ayrılarak artırılmalıdır. Okul kütüphaneleri kamu kurum ve kuruluşlarının dergi, kitap, dijital yayınları ile desteklenmelidir ve yurt dışındaki Türk öğrencilerin kullanımına da açılmalıdır.

Yapılanlar	20. MEB Şura Tavsiye Kararları
Özel eğitime ihtiyaç duyan öğrenciler için 7 ayrı tırla 7 bölgemizdeki okullara eğitim materyalleri gönderildi.	Madde 14. Özel eğitim ihtiyacı olan öğrenciler için öncelikle destek eğitim odaları olmak üzere tüm eğitim ortamında sunulan hizmetler evrensel tasarım ilkeleri dikkate alınarak geliştirilmeli ve materyal açısından da zenginleştirilmelidir. Kaynaştırma-bütünleştirme yoluyla eğitim hizmetlerinden yararlanan öğrencilerin öğretim ihtiyaçlarına uygun destek hizmetleri geliştirilmeli ve bu hedef doğrultusunda özel eğitim servisleri oluşturulmalıdır.
Gaziantep, Şanlıurfa ve Hatay illerinde 15 bin 920 çocuğa her gün düzenli olarak beslenme verilmesiyle ilgili pilot uygulama başlatıldı.	Madde 32. Okullarda ücretsiz öğle yemeği veya beslenme desteği sağlanmalıdır.
Dezavantajlı ailelerin anaokuluna ve ana sınıfına devam eden çocuklarına yönelik yıllık 500 milyon liralık yeni bir destek paketi hayata geçirildi.	Madde 1. Beş yaş okullaşma oranının kısa vadede %100'e ulaştırılması için gerekli fiziki, beşerî ve mali imkânlar sağlanmalıdır. Ayrıca 3-4 yaş için de eğitime erişim imkânları artırılmalıdır. Daha erken yaşlarda (0-3 yaş) bütüncül, kapsayıcı ve entegre bir yaklaşımla erken çocukluk eğitime ve bakım hizmetlerine erişim sağlanması için çalışmalar yapılmalıdır.
"Temel Eğitimde 10.000 Okul Projesi" kapsamında eğitimler planlandı. Eğitimlere 9 bin 228 velimiz katıldı, 11 bin 58 velimiz açıköğretim ortaokulu ve lisesine kayıt yaptırdı.	Madde 34. Ailelerin eğitim öğretim sürecine etkin katılımını ve iş birliğini sağlamak için aile eğitimlerine daha fazla yer verilmeli ve farklı uygulamalar (TV programları, dijital ve eğitsel yayınlar, mobil uygulamalar vb.) geliştirilmelidir.
28.500 adet etkileşimli tahta ve tahtaların etkin ve verimli bir şekilde kullanılabilmesi için 20.000 adet SSD diskin değişimi yapıldı. 1.000 okula Bilişim Teknolojileri laboratuvarları için 24.000 masaüstü bilgisayar alımı yapılacaktır. Kronik rahatsızlığından dolayı okula devam edemeyen öğrencilere 6.500 adet tablet bilgisayar dağıtıldı.795 okula VPN, VSAT ve GSM şebekeleri üzerinden internet erişimi sağlandı. 847 okulun ağ altyapısı kuruldu, 8.826 okulun da ağ alt yapısı konusunda keşif çalışmaları tamamlandı.	Madde 35. İhtiyacı olan öğrencilere araç gereç ve teknik bakım onarım desteği sağlanmalıdır.
TRT EBA TV okul öncesi, ilkokul ve ortaokul uzaktan eğitim yeni çekimleri ve yayınları devam etti. Bu kapsamda hafta sonları için sınavlara hazırlık amaçlı kısa konu anlatımı bol soru çözümlü video çekimleri de yapılarak yayınlandı. Çalışmalar 2. dönemde de devam edecektir.	Madde 38. Yüz yüze eğitime ve öğretime engel olacak hâllerde (salgın hastalıklar, afet durumu, süreğen hastalık durumu vb.) eğitim öğretim sürecinin kesintisiz devam etmesi için uzaktan eğitim, dijital altyapı ve alternatif erişim imkânlarını artıracak tedbirler alınmalıdır.

Yapılanlar	20. MEB Şura Tavsiye Kararları
400 okul öncesi eğitim kurumunun bahçesine oyun alanı (park) kurulumu çalışmalarına başlandı.	Madde 40. Tüm eğitim kademelerinde, coğrafyaya uygun, eğitimi destekleyici oyun alanı ile okul bahçeleri oluşturulmalıdır. Fiziksel aktiviteyi artırmak amacıyla tüm çocukları kapsayan spor alanları oluşturulmalı ve bu alanda kullanılacak malzemeler sağlanmalıdır.
“Temel Eğitimde 10.000 Okul Projesi” kapsamındaki 6.332 ilkokul ve 450 anaokuluna ek olarak 6 milyon TL temizlik ödeneği aktarıldı.	Madde 43. Eğitim öğretim hizmetlerinin daha etkili sürdürülmesi için her okulun ihtiyaçlarının karşılanmasında dezavantajlı okullar öncelenerek okula özgü esnek bütçe sağlanmalıdır.
“Temel Eğitimde 10.000 Okul Projesi” kapsamında fen, sosyal ve matematik materyal setleri oluşturularak kapsamdaki tüm okullara bu setlerden verilmesi planlandı.	Madde 44. Dezavantajlı bölgeler başta olmak üzere tüm okullarda fiziki kapasite, donatım malzemeleri, eğitim materyalleri, spor tesisleri, kütüphane, dijital içerikler vb. iyileştirme çalışmaları yapılmalıdır.
İki ayda yaklaşık 23,5 milyon yardımcı kaynak basılı hale getirilerek okullarımıza ulaştırıldı.	Madde 46. Tüm öğrencilere ders kitaplarının yanında yardımcı kaynaklar ve tamamlayıcı materyaller ücretsiz olarak verilmelidir.
45 adet dijital içerik hazırlanarak öğrencilerin kullanımına sunuldu.	Madde 46. Tüm öğrencilere ders kitaplarının yanında yardımcı kaynaklar ve tamamlayıcı materyaller ücretsiz olarak verilmelidir.
İlkokul 3. sınıflarda Ekim 2021 tarihinde başlatılan ilkokullarda yetiştirme programı (İYEP), bu eğitim öğretim yılında 4. sınıfları da kapsayacak şekilde mevzuat değişikliği yapıldı ve 10 Ocak 2022 tarihi itibarı ile 4. sınıflarda uygulanmaya başlandı. İYEP’in her yıl 2, 3 ve 4. sınıflarda uygulanması için mevzuat çalışmaları devam etmektedir.	Madde 47. Tüm öğrencilerin akademik performansları periyodik takip edilmelidir. Dezavantajlı bölgeler başta olmak üzere ihtiyacı olan tüm öğrencilerin destekleyici/ tamamlayıcı eğitim hizmetlerinden yararlanması sağlanmalıdır.
İYEP’e 2021-2022 eğitim öğretim yılının ikinci dönemi itibarıyla 2. sınıf öğrencilerimiz de dahil edildi. DYK’ların kapsamı genişletilerek mevcut durumda 8. ve 12. sınıf düzeylerindeki DYK uygulamalarına 7. ve 11. sınıf düzeyleri de eklendi.	Madde 47. Tüm öğrencilerin akademik performansları periyodik takip edilmelidir. Dezavantajlı bölgeler başta olmak üzere ihtiyacı olan tüm öğrencilerin destekleyici/ tamamlayıcı eğitim hizmetlerinden yararlanması sağlanmalıdır. Madde 60. Okul öncesi eğitimden başlamak üzere öğrencilerin tanımlanan yeterliklere ne derece ulaştıklarını anlamak için ulusal izleme ve değerlendirme çalışmaları geliştirilerek sürdürülmelidir. Kurumsal izleme ve değerlendirme de bu kapsamda düşünülmelidir. Bu bağlamda Türkçe ve yabancı dil derslerine ilişkin programlarda öngörülen dil becerileri kapsayacak şekilde izleme yapılmalıdır. Ayrıca öğrencilerin okuma, matematik ve fen alanlarında temel yeterlik seviyesine erişebilmeleri için destek mekanizmaları oluşturulmalıdır.

Yapılanlar

20. MEB Şura Tavsiye Kararları

"Kütüphanesiz Okul Kalmayacak Projesi" kapsamında 16 bin 361 okulda kütüphane kurulumu tamamlandı. 320 adet tam donanımlı Bilişim Teknolojileri Laboratuvarı kurulumu gerçekleştirildi ayrıca Temel Eğitimde 10.000 Okul Projesi'ni desteklemek üzere 1.000 okula Bilişim Teknolojileri laboratuvarlarının kurulumu çalışmaları başlatıldı. 85 fen lisesinde laboratuvar kuruldu.

Madde 48. İl ve ilçe merkezlerinde spor salonu, yüzme havuzu, laboratuvar ve kütüphaneler gibi alanların kullanımı yaygınlaştırılmalıdır.

"Temel Eğitimde 10.000 Okul Projesi" kapsamında müze ve sanatsal etkinlikler ve sanat eğitimleri gerçekleştirilmektedir.

Madde 50. Kırsal alandaki çocuklar başta olmak üzere öğrencilerin kültürel gelişimleri için tiyatro, sergi, müze gezisi vb. kültürel faaliyetler kapsamında etkinlikler yapılmalı; gezici tiyatro, sergi vb. ücretsiz olarak düzenlenmelidir.

"Temel Eğitimde 10.000 Okul Projesi" kapsamında 81 ilde 81 okulumuza TUSAŞ iş birliği ile "Gökyüzü Sınıfları" kurulması çalışmaları başlatıldı.

Madde 49. Öğrencilerimizi bilim ve teknolojiyle deneyim yoluyla tanıştırmak, ilgi alanlarını çeşitlendirmek, bilimsel bakış açısı kazandırmak amacıyla bölgesel ve yerel bilim ve doğa merkezleri yaygınlaştırılmalı ve ilgili deneyim programları geliştirilerek uygulanmalıdır.

Sözleşmeli destek personeli pozisyonunda 5.872 aşçı, aşçı yardımcısı ve 260 fizyoterapist alımı yapıldı. TYP kapsamında 35 bin yardımcı personel alımı tamamlandı; Mart ayında 15 bin yardımcı personel alımının da yapılması planlandı.

Madde 52. Eğitim kurumlarına uzman kütüphaneci, sağlık personeli (hemşire), teknik eleman, temizlik ve güvenlik personeli istihdam edilmelidir.

Seçmeli "çevre eğitimi" dersinin adı "Çevre Eğitimi ve İklim Değişikliği" olarak değiştirildi ve buna göre dersin öğretim programı da güncellendi. Öğretim programı 2022-2023 eğitim öğretim yılından itibaren uygulanacaktır.

Madde 53. Ortaokullarda seçmeli ders uygulaması yeniden yapılandırılarak daha işlevsel hâle getirilmelidir

Yeni kurulan 16 bin 361 okul kütüphanesine TÜBİTAK 138 bin 940 dergi, Türk Dil Kurumu 385 bin yazım kılavuzu hediye etti. Ayrıca MEB Kültür Yayınlarından çıkan 120 eser raflarda yerini aldı.

Madde 57. Okullarda bulunan kütüphanelerin içerikleri zenginleştirilmeli ve çeşitliliği kaynak da ayrılarak artırılmalıdır. Okul kütüphaneleri kamu kurum ve kuruluşlarının dergi, kitap, dijital yayınları ile desteklenmelidir ve yurt dışındaki Türk öğrencilerin kullanımına da açılmalıdır.

Yapılanlar

20. MEB Şura Tavsiye Kararları

Ekim ayında uzaktan eğitime bağlı öğrenme kayıplarının tespiti için büyük ölçekli bir uygulama gerçekleştirildi. Yapılan uygulamaya 7., 8., 11. ve 12. sınıf öğrencileri dahil edildi. Ortaokul düzeyinde (7. ve 8. sınıf) yapılan uygulamada Türkçe, matematik ve fen bilimleri alanları; lise düzeyinde (11. ve 12. sınıf) ise Türk dili ve edebiyatı, matematik, fizik, kimya ve biyoloji alanları dikkate alındı. Sınav uygulamasına farklı sınıf düzeylerinden toplam 4 milyon 565 bin 916 öğrenci katıldı. 2021-2022 eğitim öğretim yılının ilk dönemi izleme ve Değerlendirme Ortak Sınavı 15 Ocak 2022 tarihinde 81 ilde yapıldı. Sınav, 928 lisede ve 1.668 ortaokul ve imam hatip ortaokulu olmak üzere toplam 2.596 okulda gerçekleştirildi ve sınavla yaklaşık 200.000 öğrenci katıldı.

Demirören Medya Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi ve Balıkesir Nurettin Çarmıklı Madencilik Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi kuruldu, Uluslararası Meslek Lisesi kurulma çalışmalarına başlandı. 20 Adalet Mesleki Eğitim Merkezi eğitimlerine başladı. Havacılık ve Uzay Teknolojisi Alanı Çerçeve Öğretim Programı, MEM Bilişim Teknolojileri, Yazılım Geliştirme Dalı Çerçeve Öğretim Programları planlandı.

Mesleki ve teknik Anadolu liselerinin turizm alanındaki programlarında İngilizce, Rusça ve seçmeli bir dil olmak üzere 3 dilde eğitim verilmeye başlandı.

Mesleki eğitimde 2021 yılı sonu itibarıyla 1.095 ürün için tescil başvurusunda bulunuldu; bu başvurulardan 12 patent, 16 faydalı model, 110 tasarım ve 83 marka olmak üzere 221 ürünün tescili alındı. Böylece mesleki eğitimde 250 ürün tescili hedefinin %89'u gerçekleştirildi.

Millî Eğitim Bakanlığı ve Turkcell arasında düzenlenen protokolle mesleki eğitim programlarında öğrenciler ve mezunlar için yazılım teknolojileri alanında eğitimler verilmesi planlandı.

Madde 60. Okul öncesi eğitimden başlamak üzere öğrencilerin tanımlanan yeterliklere ne derece ulaştıklarını anlamak için ulusal izleme ve değerlendirme çalışmaları geliştirilerek sürdürülmelidir. Kurumsal izleme ve değerlendirme de bu kapsamda düşünülmelidir. Bu bağlamda Türkçe ve yabancı dil derslerine ilişkin programlarda öngörülen dil becerileri kapsayacak şekilde izleme yapılmalıdır. Ayrıca öğrencilerin okuma, matematik ve fen alanlarında temel yeterlik seviyesine erişebilmeleri için destek mekanizmaları oluşturulmalıdır.

Madde 65. Resmî ve özel tüm mesleki ve teknik eğitim kurumlarında ulusal ve uluslararası sektörlerin ihtiyaçları doğrultusunda yeni programlar açılmalı ve mevcut öğretim programlarının güncellenmesi sağlanmalıdır

Madde 66. Yabancı dil ağırlıklı mesleki eğitim programları yaygınlaştırılarak hazırlık sınıfı bulunan Anadolu teknik programlarda verilen meslek derslerinin en az %30'u yabancı dilde verilmelidir.

Madde 68. Mesleki ve teknik eğitim kurumlarının fikri ve sınai mülkiyet hakları konusundaki farkındalığı artırılmalı ve okullar patent, faydalı model, marka ve tasarım tescili konularında teşvik edilmelidir.

Madde 69. İş gücü piyasasında ihtiyaç duyulan becerilere yönelik kısa süreli ulusal tanınırlığı olan mesleki ve teknik eğitim programları düzenlenmelidir.

Yapılanlar	20. MEB Şura Tavsiye Kararları
“Mesleki Eğitimde 1.000 Okul Projesi” kapsamında okulların donanım alt yapılarını güçlendirmek için yaklaşık 189 milyon donanım desteği sağlandı, okulların atölye/ laboratuvar kurulumu yapıldı ve mevcut atölye/laboratuvarları güncellendi.	Madde 73. Mesleki ve teknik eğitim kurumlarında araç-gereç, bina, altyapı eksiklerini ortaya koyacak bir izleme ve değerlendirme modeli geliştirilmelidir. Tespit edilen eksikliklerin giderilmesine yönelik kamusal destekler artırılmalı ve özel sektör destekleri teşvik edilmelidir.
“Kütüphanesiz Okul Kalmayacak Projesi” kapsamında 16 bin 361 okulda kütüphane kurulumu tamamlandı, bu kütüphanelerin araç ve gereçleri mesleki eğitim kurumları tarafından yapıldı.	Madde 81. Döner sermaye kapsamında elde edilen gelirlerin artırılmasına yönelik çalışmalar yapılmalı ve bu kapsamda üretilen ürünlerin satışı için etkin mekanizmalar kurulmalıdır.
Mesleki Eğitimde öğretmen ve idarecilerin eğitimine odaklanmak, sosyal ortaklar ve özel sektör arasındaki iş birliğini artırmak amacıyla 15 Mükemmeliyet Merkezi kurulması çalışmalarına başlandı.	Madde 85. Mesleki ve teknik eğitimde kalitenin artırılması ve öğretmenlerin mesleki gelişimlerinin desteklenmesi amacıyla yurt içi ve yurt dışı paydaşlarla iş birliği içerisinde sektörel mükemmeliyet merkezleri kurulmalıdır.

KAYNAKLAR

- Ardington, C., Wills, G., & Kotze, J. (2021). COVID-19 learning losses: Early grade reading in South Africa. *International Journal of Educational Development*, 86, 102480.
- Avrupa Komisyonu (2019). *PISA 2018 and the EU: Striving for social fairness through education*. https://education.ec.europa.eu/sites/default/files/document-library-docs/pisa-2018-eu_1.pdf adresinden erişildi.
- Birleşmiş Milletler (2020). *Policy Brief: Education during COVID-19 and beyond*. https://www.un.org/development/desa/dspd/wp-content/uploads/sites/22/2020/08/sg_policy_brief_covid-19_and_education_august_2020.pdf adresinden erişildi.
- Bölükbaş, S., & Gür, B. S. (2020). Tracking and inequality: The results from Turkey. *International Journal of Educational Development*, 78.
- Brussino, O. (2020). *Mapping policy approaches and practices for the inclusion of students with special education needs*. OECD Education Working Papers No. 227. <https://www.oecd-ilibrary.org/docserver/600fbad5-en.pdf?expires=1643979763&id=i-d&accname=guest&checksum=9E29EEA4AF72C3753F7FB55435C18972> adresinden erişildi.
- Burgess, S., & Sievertsen, H. H. (2020, 1 Nisan). Schools, skills, and learning: The impact of COVID-19 on education. VOX EU. <https://voxeu.org/article/impact-covid-19-education> adresinden erişildi.
- CDC (2020). *Information for pediatric healthcare providers*. <https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/hcp/pediatric-hcp.html> adresinden erişildi.
- CDC (2021). *Studies show more COVID-19 cases in areas without school masking policies*. <https://www.cdc.gov/media/releases/2021/p0924-school-masking.html> adresinden erişildi.
- CDC (2022a). *Benefits of getting a COVID-19 vaccine*. <https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/vaccines/vaccine-benefits.html> adresinden erişildi.
- CDC (2022b). *Considerations for case investigation and contact tracing in K-12 schools and institutions of higher education (IHEs)*. <https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/community/schools-childcare/contact-tracing.html> adresinden erişildi.
- CEDEFOP (2011). *The economic benefits of VET for individuals*. Research Paper 11. https://www.cedefop.europa.eu/files/5511_en.pdf adresinden erişildi.
- Chu D.K., Akl E.A., Duda S., Solo K., Yaacoub S., & Schünemann H.S. (2020). COVID-19 Systematic Urgent Review Group Effort (SURGE) physical distancing, face masks, and eye protection to prevent person-to-person transmission of SARS-CoV-2 and COVID-19: A systematic review and meta-analysis. *Lancet*, 395, 1973–1987.
- Coombs, P. H. & Ahmed, M. (1974). *Attacking rural poverty: How non-formal education can help*. John Hopkins University Press.

- Donnelly, R., Patrinos, H. A., & Gresham, J. (2021, 2 Nisan). The impact of COVID-19 on education – Recommendations and opportunities for Ukraine. *The World Bank*. <https://www.worldbank.org/en/news/opinion/2021/04/02/the-impact-of-covid-19-on-education-recommendations-and-opportunities-for-ukraine> adresinden erişildi.
- Dorn, E., Hancock, B., Sarakatsannis, J., & Viruleg, E. (2021, 27 Temmuz). COVID-19 and education: The lingering effects of unfinished learning. *McKinsey & Company*. <https://www.mckinsey.com/industries/education/our-insights/covid-19-and-education-the-lingering-effects-of-unfinished-learning> adresinden erişildi.
- Engzell, P., Frey, A., & Verhagen, M. D. (2021). Learning loss due to school closures during the COVID-19 pandemic. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 118(17), e2022376118.
- European Environment Agency (2012). *Consumption and the environment – 2012 update*. EEA.
- Fischer, K. (2001). *Building better outcomes: The impact of school infrastructure on student outcomes and behaviour*. Schooling Issues Digest. Department of Education, Training and Youth Affairs. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED455672.pdf> adresinden erişildi.
- Gamage, K. A. A., de Silva, E. K., & Gunawardhana, N. (2020). Online delivery and assessment during COVID-19: Safeguarding academic integrity. *Educ. Sci.* 10, 301, 1–24.
- Goldhaber, D., Lavery, L., & Theobald, R. (2015). Uneven playing field? Assessing the teacher quality gap between advantaged and disadvantaged students. *Educational Researcher*, 44(5), 293–307.
- Goldstein, E., Lipsitch, M., & Çevik, M. (2021). On the effect of age on the transmission of SARS-CoV-2 in households, schools, and the community. *The Journal of Infectious Diseases*, 223(3), 362–369.
- Gür, B. S., Çelik, Z., & Coşkun, İ. (2013). *Türkiye’de ortaöğretimin geleceği: Hiyerarşi mi, eşitlik mi?*. SETA Analiz Raporu No:69. SETA.
- Hanushek, E. A. (2011). The economic value of higher teacher quality. *Economics of Education Review*, 30, 466–479.
- Hoofman, J., & Secord, E. (2021). The Effect of COVID-19 on Education. *Pediatric Clinics of North America*, 68(5), 1071–1079.
- Joyes, C., Rossignoli, S., & Amonoo-Kuofi, E. F. (2019). *21st century skills: evidence of issues in definition, demand and delivery for development contexts*. https://assets.publishing.service.gov.uk/media/5d71187ce5274a097c07b985/21st_century.pdf adresinden erişildi.
- Kay, L. (2021). ‘What works’ and for whom? Bold Beginnings and the construction of the school ready child. *Journal of Early Childhood Research*.
- Kothari, U., & Arnall, A. (2019). Everyday life and environmental change. *The Geographical Journal*, 185(2), 130–141.

- Lee J. (2020). Mental health effects of school closures during COVID-19. *The Lancet. Child & Adolescent Health*, 4(6), 421.
- Louw, W. (2013). Green curriculum: Sustainable learning at a higher education institution. *International Review of Research in Open and Distance Learning*, 14(1), 1-15.
- Loyalka, P., Huang, X., Zhang, L.; Wei, J., Yi, H., Song, Y., Shi, Y., & Chu, J. (2016). *The impact of vocational schooling on human capital development in developing countries: Evidence from China*. <https://openknowledge.worldbank.org/handle/10986/27695> adresinden erişildi.
- MacIntyre C.R. & Wang, Q. (2020). Physical distancing, face masks, and eye protection for prevention of Covid-19. *Lancet*, 395, 1959-1951.
- Marable, S. A. (2014). Green schools – the implementation and practices of environmental education in leed and used green ribbon public schools in Virginia. *Educational Planning*, 22(1), 49-65.
- Maxwell, S., Reynolds, K. J., Lee, E., Subasic, E., & Bromhead, D. (2017). The impact of school climate and school identification on academic achievement: Multilevel modeling with student and teacher data. *Frontiers in Psychology*, 8, 2069.
- McClelland, T., & Cuevas, J. (2020). A comparison of computer based testing and paper and pencil testing in mathematics assessment. *The Online Journal of New Horizons in Education*, 10(2), 78-89.
- McCoy, D. C., Yoshikawa, H., Ziol-Guest, K. M., Duncan, G. J., Schindler, H. S., Magnuson, K., Yang, R., Koepp, A., & Shonkoff, J. P. (2017). Impacts of early childhood education on medium- and long-term educational outcomes. *Educational Researcher*, 46(8), 474-487.
- MEB (2019). *PISA 2018 Türkiye raporu*. Eğitim, Analiz ve Değerlendirme Raporları Serisi No: 10. MEB.
- MEB (2020). *TIMSS 2019 Türkiye raporu*. Eğitim, Analiz ve Değerlendirme Raporları Serisi No: 15. MEB.
- Mitchell, L., Wylie, C., & Carr, M. (2008). *Outcomes of early childhood education: Literature review*. Ministry of Education – New Zealand. https://www.nzcer.org.nz/system/files/885_Outcomes.pdf adresinden erişildi.
- Mok, O. N. A. (2011). Non-formal learning: Clarification of the concept and its application in music learning. *Australian Journal of Music Education*, 1, 11-15.
- Morrison, N. (2021, 2 Nisan). These 17 countries have prioritized teachers for vaccination. *Forbes*. <https://www.forbes.com/sites/nickmorrison/2021/04/02/these-17-countries-have-prioritized-teachers-for-vaccination/?sh=7c43ae7f5ec6> adresinden erişildi.

- Myers, N., & Kent, J. (2003). New consumers: The influence of affluence on the environment. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 100(8), 4963-4968.
- Nugroho, D., Pasquini, C., Reuge, N., & Amaro, D. (2020). COVID-19: How are countries preparing to mitigate the learning loss as schools reopen? Trends and emerging good practices to support the most vulnerable children, *Innocenti Research Briefs* no. 2020-20. <https://www.unicef-irc.org/publications/11119-covid-19-how-are-countries-preparing-to-mitigate-the-learning-loss-as-they-reopen.html> adresinden erişildi.
- OECD (2005a). *Students with disabilities, learning difficulties and disadvantages*. OECD Publishing.
- OECD (2005b). *Teachers matter: Attracting, developing and retaining effective teachers*. <https://www.oecd.org/education/school/34990905.pdf> adresinden erişildi.
- OECD (2012). *Equity and quality in education: Supporting disadvantaged students and schools*. OECD Publishing.
- OECD (2018). *Ten steps to equity in education: Policy brief*. <https://www.oecd.org/education/school/39989494.pdf> adresinden erişildi.
- OECD (2020). *Coronavirus special edition: Back to school*. Trends Shaping Education Spotlight 21. <https://www.oecd.org/education/ceri/Spotlight-21-Coronavirus-special-edition-Back-to-school.pdf> adresinden erişildi.
- OECD (2021). *Using digital technologies for early education during COVID-19: OECD report for the G20 2020 Education Working Group*. https://www.oecd-ilibrary.org/education/using-digital-technologies-for-early-education-during-covid-19_fe-8d68ad-en adresinden erişildi.
- Özer, M. (2020a). Educational policy actions by the Ministry of National Education in the times of COVID-19. *Kastamonu Education Journal*, 28(3), 1124-1129.
- Özer, M. (2020b). *Türkiye'nin mesleki eğitim ile imtihanı - Mesleki eğitimde paradigma değişimi*. Maltepe Üniversitesi Yayınları.
- Özer, M., & Suna, H. E. (2020). Covid-19 salgını ve eğitim. M. Şeker, A. Özer, & Korkut, C. (Ed.) *Küresel salgının anatomisi: İnsan ve toplumun geleceği içinde* (ss. 173-192). Türkiye Bilimler Akademisi (TÜBA).
- Özer, M., Suna, H. E., Aşkar, P., & Çelik, Z. (2020). Covid-19 salgını dolayısıyla okulların kapanmasının eğitimde eşitsizlikler üzerine etkisi. *İnsan ve Toplum*, 10(4), 217-246.
- Özer, M. (2021a). Türkiye'de özel yeteneklilere yetenek geliştirme desteğinde Bilim ve Sanat Merkezleri: Mevcut durum ve iyileştirme alanları. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 17(33), 727-749.
- Özer, M. (2021b). *Eğitim politikalarında sistemik uyum*. Maltepe Üniversitesi Yayınları.
- Özer, M., Gençoğlu, C., & Suna, H. E. (2021a). Türkiye'de eğitimde eşitsizlikleri azaltmak için uygulanan politikalar *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 39(2), 294-312.

- Özer, M., Gençoğlu, C., & Suna, H. E. (2021b). Okul öncesi eğitimin Türkiye’de gelişimi ve eşitsizlikleri azaltmadaki rolü. *Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi SBE Dergisi*, 11(1), 356-370.
- Özer, M. (2022). *Türkiye’de eğitimin evrenselleşmesi*. Maltepe Üniversitesi Yayınları.
- Pokhrel, S., & Chhetri, R. (2021). A Literature review on impact of COVID-19 pandemic on teaching and learning. *Higher Education for the Future*, 8(1), 133-141.
- Roppertz, S. (2020). Enhancing the human experience of learning with Technology: New challenges for research into digital, open, distance & networked education. European Distance and E-Learning Network (EDEN) Proceedings. <https://www.eden-online.org/proc-2485/index.php/PROC/article/view/1775/1483> adresinden erişildi.
- Sellström, E., & Bremberg, S. (2006). Is there a “school effect” on pupil outcomes? A review of multilevel studies. *Journal of Epidemiology and Community Health*, 60(2), 149-155.
- Shindler, J., Jones, A., Williams, D. A., Taylor, C., & Cardenas, H. (2016). The school climate – Student achievement connection: If we want achievement gains, we need to begin by improving the climate. *Journal of School Administration Research and Development*, 1(1), 9-16.
- Stemmer, J. K., & Mahan, D. M. (2016). Investigating the relationship of library usage to student outcomes. *College & Research Libraries*, 77(3), 359-375.
- Suna, H. E., Tanberkan, H., & Özer, M. (2020). Türkiye’de öğrencilerin okuryazarlık becerilerinin yıllara ve okul türlerine göre değişimi: Öğrencilerin PISA uygulamalarındaki performansı. *Eğitimde ve Psikolojide Ölçme ve Değerlendirme Dergisi*, 11(1), 76-97.
- Suna, H. E., Özer, M., Şensoy, S., Gür, B. S., Gelbal, S., & Aşkar, P. (2021). Türkiye’de akademik başarının belirleyicileri. *Journal of Economy Culture and Society*, 64, 143-162.
- Suna, H. E., & Özer, M. (2021). The achievement gap between schools and relationship between achievement and socioeconomic status in Turkey. *Eğitimde ve Psikolojide Ölçme ve Değerlendirme Dergisi*, 12(1), 54-70.
- Sylvia, K. (1997). Critical periods in childhood learning. *British Medical Bulletin*, 53(1), 185-197.
- Sweetland, S. R., & Hoy, W. K. (2000). School characteristics and educational outcomes: Toward an organizational Model of student achievement in middle schools. *Educational Administration Quarterly*, 36(5), 703-729.
- UNESCO (2015). *The right to education for persons with disabilities: Overview of the measures supporting the right to education for persons with disabilities reported on by member states*. <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000232592> adresinden erişildi.
- UNESCO (2020a). *COVID-19 education response: Education sector issue notes no. 2.1*. <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000373305> adresinden erişildi.

- UNESCO (2020b). *Embracing a culture of lifelong learning: Contribution to the Futures of Education initiative*. <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000374112> adresinden erişildi.
- UNESCO (2021a). *Education: From disruption to recovery – Global monitoring of school closures*. <https://en.unesco.org/covid19/educationresponse#schoolclosures> adresinden erişildi.
- UNESCO (2021b). *One year into COVID-19 education disruption: Where do we stand?*. <https://en.unesco.org/news/one-year-covid-19-education-disruption-where-do-we-stand> adresinden erişildi.
- UNESCO (2022). *Monitoring teacher vaccination against COVID-19*. <https://en.unesco.org/covid19/educationresponse/teacher-vaccination> adresinden erişildi.
- UNICEF (2019). *The State of the world's children 2019. Children, food and nutrition: Growing well in a changing world*. <https://www.unicef.org/documents/state-of-worlds-children-2019-regional-briefs> adresinden erişildi.
- UNICEF (2020a). *COVID-19: Effects of school closures on foundational skills and promising practices for monitoring and mitigating learning loss*. UNICEF Innocenti Working Papers. <https://www.unicef-irc.org/publications/1144-covid19-effects-of-school-closures-on-foundational-skills-and-promising-practices.html> adresinden erişildi.
- UNICEF (2020b). *Teachers should be prioritized for vaccination against COVID-19*. <https://www.unicef.org/press-releases/teachers-should-be-prioritized-vaccination-against-covid-19> adresinden erişildi.
- UNICEF (2021a). *Framework for reopening schools supplement: From reopening to recovery – Key resources*. <https://www.unicef.org/media/94871/file/Framework%20for%20Reopening%20Schools%20Supplement-From%20Reopening%20to%20Recovery-Key%20Resources.pdf> adresinden erişildi.
- UNICEF (2021b). *Learning losses from COVID-19 could cost this generation of students close to \$17 trillion in lifetime earnings*. <https://www.unicef.org/press-releases/learning-losses-covid-19-could-cost-generation-students-close-17-trillion-lifetime> adresinden erişildi.
- UNICEF (2022). *No excuses. Keep schools open. Children can't wait*. <https://www.unicef.org/press-releases/no-excuses-keep-schools-open-children-cant-wait> adresinden erişildi.
- Wayne, A. J., & Youngs, P. (2003). Teacher characteristics and student achievement gains: A review. *Review of Educational Research*, 73(1), 89–122.
- Wolff, P. H., & Feinbloom, R. I. (1969). Critical periods and cognitive development in the first 2 years. *Pediatrics*, 44(6), 999–1006.

YÜZ YÜZE EĞİTİME DÖNÜŞTE 180 GÜN

(6 AĞUSTOS 2021-6 ŞUBAT 2022),
içinde bulunduğumuz salgın sürecinde
bir buçuk yıl aradan sonra yüz yüze
eğitime yeniden dönüş sürecinin kısa
bir değerlendirmesini sunuyor.

Çalışmada, okul öncesi eğitimin
yaygınlaştırılmasından mesleki
eğitimin güçlendirilmesine, hayat
boyu öğrenme faaliyetlerinin
iyileştirilmesinden öğretmenlerimizin
mesleki gelişimlerinin artırılmasına
kadar 180 günde gerçekleştirilen
proje ve politikalara yer veriliyor.